

Úradný vestník

Európskej únie

L 72

Slovenské vydanie

Právne predpisy

Zväzok 57

12. marca 2014

Obsah

I *Legislatívne akty*

NARIADENIA

- ★ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 223/2014 z 11. marca 2014 o Fonde európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby** 1

Cena: 3 EUR

SK

Akty, ktoré sú vytlačené obyčajným písmom, sa týkajú každodennej organizácie poľnohospodárskych záležitostí a sú spravidla platné len obmedzený čas.

Názvy všetkých ostatných aktov sú vytlačené tučným písmom a je pred nimi hviezdička.

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 223/2014

z 11. marca 2014

o Fonde európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

Chudoba a sociálne vylúčenie však nie sú v Únii na rovnakej úrovni, pričom ich závažnosť sa v jednotlivých členských štátoch odlišuje.

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 175 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) V súlade so závermi Európskej rady zo 17. júna 2010, v ktorých bola prijatá stratégia Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (ďalej len „stratégia Európa 2020“), si Únia a členské štáty stanovili cieľ, ktorým je znížiť do roku 2020 počet ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením aspoň o 20 miliónov. Predsa však takmer jednej štvrtine ľudí žijúcich v Únii (119,82 milióna) hrozila v roku 2011 chudoba alebo sociálne vylúčenie, čo bolo približne o 4 milióny ľudí viac ako v predchádzajúcom roku.

- (2) Počet osôb v Únii, ktoré trpia materiálnou alebo dokonca vážnou materiálnou depriváciou, narastá a v roku 2011 žilo takmer 8,8 % občanov Únie v podmienkach vážnej materiálnej deprivácie. Okrem toho, tieto osoby sú často tak vylúčené, že nemôžu využívať aktivačné opatrenia stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 ⁽⁴⁾, a najmä v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013 ⁽⁵⁾.

- (3) Členské štáty a Komisia by mali prijať vhodné opatrenia s cieľom zabrániť akejkoľvek diskriminácii a mali by zabezpečiť rovnosť medzi mužmi a ženami a súdržné začlenenie rodového hľadiska do všetkých fáz prípravy, programovania, riadenia a implementácie, monitorovania a hodnotenia Fondu európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (ďalej len „fond“), ako aj do informačných a osvetových kampaní a výmeny osvedčených postupov.

- (4) V článku 2 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) sa zdôrazňuje, že Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom sociálnom fonde a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1081/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 470).

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 133, 9.5.2013, s. 62.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 139, 17.5.2013, s. 59.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 25. februára 2014 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 10. marca 2014.

- (5) V článku 6 Zmluvy o EÚ sa zdôrazňuje, že Únia uznáva práva, slobody a zásady uvedené v Charte základných práv Európskej únie.
- (6) V článku 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovuje, že na podporu svojho celkového harmonického rozvoja má Únia rozvíjať a uskutočňovať opatrenia vedúce k posilneniu jej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.
- (7) Fond by mal posilniť sociálnu súdržnosť tak, že bude prispievať k znižovaniu chudoby a nakoniec k odstráneniu najhorších foriem chudoby v Únii podporou vnútroštátnych schém, ktoré poskytujú nefinančnú pomoc s cieľom zmierniť potravinovú a vážnu materiálnu depriváciu a/alebo prispievať k sociálnemu začleneniu najodkázanejších osôb. Fond by mal zmierniť extrémne formy chudoby s najväčším vplyvom na sociálne vylúčenie, ako je bezdomovectvo, chudoba detí a potravinová deprivácia.
- (8) Fond nemá nahrádzať verejné politiky členských štátov, ktoré boli prijaté na boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, najmä politiky, ktoré sú potrebné s cieľom zabrániť marginalizácii zraniteľných skupín a skupín s nízkymi príjmami a predchádzať zvyšovaniu rizika chudoby a sociálneho vylúčenia.
- (9) V zmysle článku 317 ZFEÚ a v kontexte zdieľaného hospodárenia by sa mali stanoviť podmienky, ktoré umožnia Komisii vykonávať svoje úlohy pri plnení všeobecného rozpočtu Únie, a vyjasniť zodpovednosti členských štátov, pokiaľ ide o spoluprácu. Uvedené podmienky by mali Komisii umožniť, aby nadobudla istotu v tom, že členské štáty využívajú fond zákonným a správnym spôsobom a v súlade so zásadou riadneho finančného hospodárenia v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ⁽¹⁾ (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“).
- (10) Uvedené predpisy takisto zabezpečujú, aby podporované operácie boli v súlade s uplatniteľným právom Únie a príslušným vnútroštátnym právom, ktorým sa priamo alebo nepriamo vykonáva toto nariadenie, ako aj s politikami, najmä vzťahujúcimi sa na bezpečnosť potravinovej pomoci a/alebo základnej materiálnej pomoci poskytovanej najodkázanejším osobám.
- (11) Pri pridelovaní rozpočtových prostriedkov fondu medzi členské štáty na obdobie 2014 – 2020 sa rovnakou mierou zohľadňujú tieto ukazovatele posudzované na základe údajov Eurostatu týkajúce sa populácie trpiacej vážnou materiálnou depriváciou a populácie žijúcej v domácnostiach s veľmi nízkou pracovnou intenzitou. Pri pridelovaní rozpočtových prostriedkov sa takisto zohľadňujú rôzne spôsoby pomoci najodkázanejším osobám v členských štátoch. Každému členskému štátu by sa však mala prideliť minimálna suma 3 500 000 EUR na programové obdobie 2014 – 2020 s cieľom vytvoriť operačný program s vhodným objemom prostriedkov.
- (12) Prostriedky členského štátu pridelované fondu by sa mali odpočítavať z jemu pridelených prostriedkov zo štrukturálnych fondov.
- (13) V operačných programoch členských štátov by mali byť uvedené a odôvodnené formy potravinovej a/alebo materiálnej deprivácie, ktoré sa majú riešiť, a/alebo činnosti, ktorých cieľom je sociálne začlenenie a ktoré sa majú podporovať, a mali by byť opísané charakteristické znaky pomoci určenej najodkázanejším osobám, ktorá sa bude poskytovať prostredníctvom podpory fondu pre vnútroštátne schémy. Mali by zahŕňať aj prvky potrebné na zabezpečenie účinného a efektívneho vykonávania operačných programov.
- (14) Popri vážnej potravinovej deprivácii v Únii dochádza aj k výraznému plytvaniu potravinami. V tejto súvislosti by fond mal v prípade potreby uľahčovať darovanie potravín. Nemalo by to však ovplyvniť potrebu odstrániť existujúce prekážky s cieľom podporovať darovania prebytočných potravín na účely boja proti potravinovej deprivácii.
- (15) V záujme zabezpečenia účinného a efektívneho vykonávania opatrení financovaných z fondu by členské štáty v prípade potreby mali podporovať spoluprácu medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi a subjektmi zastupujúcimi občiansku spoločnosť, ako aj účasť všetkých, ktorí sú zapojení do vypracúvania a vykonávania činností financovaných z fondu.
- (16) Na dosiahnutie maximálnej účinnosti fondu je vhodné najmä v súvislosti s možnými zmenami vnútroštátnej situácie ustanoviť postup na zmenu operačného programu.
- (17) Zásada partnerstva by sa mala uplatňovať s cieľom čo najúčinnejšie a najprimeranejšie reagovať na rôzne potreby a lepšie poskytovať pomoc najodkázanejším osobám.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1).

- (18) Významnou pridanou hodnotou je výmena skúseností a osvedčených postupov, lebo uľahčujú vzájomné učenie sa. Komisia by mala uľahčiť a podporiť ich šírenie, pričom by sa mala snažiť o dosiahnutie súčinnosti s výmenou osvedčených postupov, pokiaľ ide o súvisiace fondy, najmä Európsky sociálny fond (ďalej len „ESF“).
- (19) Na účely monitorovania pokroku pri vykonávaní operačných programov by členské štáty mali vypracúvať ročné a záverečné správy o vykonávaní programov, ktoré by mali predkladať Komisii. Mal by sa tým zabezpečiť prístup k základným a aktuálnym informáciám pre tieto operačné programy. Na ten istý účel by sa mala Komisia každoročne stretávať s jednotlivými členskými štátmi a vykonať zhodnotenie, ak sa nedohodnú inak. Príslušné zainteresované strany by mali byť vhodným spôsobom zapojené do monitorovania.
- (20) S cieľom zlepšiť kvalitu a koncepciu každého operačného programu a zhodnotiť účinnosť a efektívnosť fondu by sa mali vykonať hodnotenia *ex ante* a *ex post*. Tieto hodnotenia by sa mali zakladať na príslušných údajoch a mali by sa v relevantných prípadoch doplniť o prieskumy vykonané medzi najodkázanejšími osobami, ktoré využili operačný program, a v prípade potreby o hodnotenia vykonané počas programového obdobia. Tieto hodnotenia by tiež mali rešpektovať súkromie konečných príjemcov a mali by sa uskutočňovať spôsobom, ktorý najodkázanejšie osoby nebude stigmatizovať. V tejto súvislosti by sa mali vymedziť zodpovednosti členských štátov a Komisie.
- (21) Pri hodnotení fondu a vypracúvaní metodiky hodnotenia by sa malo brať do úvahy, že deprivácia je komplexný problém viacdimeziálneho charakteru.
- (22) Občania majú právo vedieť, akým spôsobom a na aký účel sa využívajú finančné zdroje Únie. Na účely rozsiahleho šírenia informácií o výsledkoch fondu a zabezpečenia dostupnosti a transparentnosti, pokiaľ ide o možnosti financovania, by sa mali stanoviť podrobné pravidlá o informáciách a komunikácii, najmä v súvislosti s tým, aké zodpovednosti nesú prijímatelia, členské štáty a v relevantných prípadoch miestne a regionálne orgány verejnej správy.
- (23) Uplatňuje sa právo Únie týkajúce sa ochrany jednotlivcov, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov a voľný pohyb týchto údajov, najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES⁽¹⁾.
- (24) Je potrebné stanoviť maximálnu úroveň spolufinancovania operačných programov prostredníctvom fondu, aby sa zabezpečil multiplikačný efekt zdrojov Únie. Mala by sa riešiť aj situácia členských štátov, ktoré čelia dočasným rozpočtovým ťažkostiam.
- (25) V celej Únii by sa mali uplatňovať jednotné, jednoduché a spravodlivé pravidlá, pokiaľ ide o obdobie oprávnenosti, operácie a výdavky na fond. V podmienkach oprávnenosti by mal byť zohľadnený špecifický charakter cieľov fondu a jeho cieľových populácií, najmä prostredníctvom primeraných a zjednodušených podmienok spôsobilosti operácií, ako aj foriem podpory a pravidiel a podmienok úhrady.
- (26) Vzhľadom na dátum oznámenia výzvy na predkladanie ponúk, lehoty prijatia tohto nariadenia a čas potrebný na prípravu operačných programov by sa mali stanoviť pravidlá bezproblémového prechodu, aby sa predišlo prerušeniu dodávok potravinovej pomoci. Na tento účel je vhodné umožniť oprávnenosť výdavkov od 1. decembra 2013.
- (27) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013⁽²⁾ sa stanovuje, že s výrobkami nakúpenými v rámci verejnej intervencie sa môže nakladať tak, že sa dajú k dispozícii na využitie v schéme distribúcie potravín najodkázanejším osobám v Únii, ak sa to stanovuje v danej schéme. Keďže získavanie potravín z používania, spracúvania alebo predaja týchto výrobkov je v závislosti od okolností ekonomicky najvýhodnejšou možnosťou, je vhodné stanoviť takúto možnosť v tomto nariadení. Sumy z transakcie súvisiacej s takými výrobkami by sa mali použiť v prospech najodkázanejších osôb. Tieto sumy by sa nemali použiť tak, aby to viedlo k zredukovaniu povinnosti členských štátov spolufinancovať program. S cieľom zabezpečiť čo najúčinnnejšie využitie týchto výrobkov a ich príjmov, Komisia by mala prijať vykonávacie akty v súlade s nariadením (EÚ) č. 1308/2013, ktorými sa zavedú postupy, pomocou ktorých sa tieto výrobky môžu používať, spracúvať alebo predávať na účely programu zameraného na najodkázanejšie osoby.
- (28) Je potrebné, aby sa vymedzili typy opatrení, ktoré možno vykonávať z podnetu Komisie a členských štátov vo forme technickej pomoci s podporou fondu. Komisia by na tento účel mala konzultovať s členskými štátmi a zástupcami partnerských organizácií na úrovni Únie.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671).

- (29) V súlade so zásadou zdieľaného hospodárenia by zodpovednosť za riadenie a kontrolu programov mali niesť členské štáty a Komisia. Hlavnú zodpovednosť za vykonávanie a kontrolu svojho operačného programu mali niesť členské štáty prostredníctvom svojich systémov riadenia a kontroly.
- (30) Členské štáty by mali prijímať primerané opatrenia, aby zaručili správne vytvorenie a fungovanie svojich systémov riadenia a kontroly s cieľom poskytnúť ubezpečenie, že fond sa využíva zákonným a správnym spôsobom. Preto by sa mali vymedziť povinnosti členských štátov v súvislosti so systémami riadenia a kontroly ich operačných programov a v súvislosti s prevenciou, zisťovaním a nápravou nezrovnalostí a porušení práva Únie.
- (31) Členské štáty by si mali plniť povinnosti v oblasti riadenia, kontroly a auditu a mali by prevziať zodpovednosti stanovené v pravidlách zdieľaného hospodárenia uvedených v tomto nariadení a v nariadení o rozpočtových pravidlách. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa v súlade s podmienkami stanovenými v tomto nariadení zaviedli účinné mechanizmy na posúdenie sťažností týkajúcich sa fondu. Členské štáty by v súlade so zásadou subsidiarity mali na požiadanie Komisie posúdiť sťažnosti, ktoré boli predložené Komisii a ktoré patria do rozsahu pôsobnosti ich mechanizmov, a na požiadanie by mali Komisiu informovať o výsledkoch posúdenia.
- (32) Členské štáty by mali pre každý operačný program určiť riadiaci subjekt, certifikačný orgán a funkčne nezávislý orgán auditu. S cieľom poskytnúť členským štátom flexibilitu pri zavádzaní systémov kontroly je vhodné ustanoviť možnosť, aby funkcie certifikačného orgánu vykonával riadiaci subjekt. Členským štátom by sa takisto malo povoliť, aby určili sprostredkovateľské orgány na vykonávanie určitých úloh riadiaceho orgánu alebo certifikačného orgánu. Členské štáty by v tomto prípade mali jasne vymedziť ich príslušné zodpovednosti a funkcie.
- (33) Riadiaci orgán nesie hlavnú zodpovednosť za účinné a efektívne vykonávanie fondu, a plní tak značné množstvo funkcií súvisiacich s riadením a monitorovaním operačného programu, finančným hospodárením a kontrolami, ako aj s výberom projektov. Na základe toho by sa mali v tomto nariadení vymedziť zodpovednosti a funkcie riadiaceho orgánu.
- (34) Certifikačný orgán by mal vypracúvať a predkladať Komisii žiadosti o platbu. Mal by vypracúvať účty, osvedčovať ich úplnosť, presnosť a správnosť a osvedčovať, že výdavky uvedené v účtoch sú v súlade s uplatniteľnými pravidlami Únie a vnútroštátnymi pravidlami. V tomto nariadení by sa mali vymedziť zodpovednosti a funkcie certifikačného orgánu.
- (35) Orgán auditu by mal zabezpečovať, aby predmetom auditov boli systémy riadenia a kontroly, vhodná vzorka operácií a účty. V tomto nariadení by sa mali stanoviť zodpovednosti a funkcie orgánu auditu. Audity vykázaných výdavkov by sa mali vykonávať na reprezentatívnej vzorke operácií, aby bolo možné z ich výsledkov vyvodzovať závery. Vo všeobecnosti by sa na získanie spoľahlivej reprezentatívnej vzorky mala používať štatistická metóda výberu vzoriek. Orgány auditu by však mali mať možnosť za riadne odôvodnených okolností použiť neštatistickú metódu výberu vzorky alebo testovanie vecnej správnosti, ak sú splnené podmienky stanovené v tomto nariadení.
- (36) S cieľom zohľadniť špecifickú organizáciu systémov riadenia a kontroly v prípade fondu a potrebu zabezpečiť primeraný prístup by sa mali stanoviť osobitné ustanovenia na určenie riadiaceho orgánu a certifikačného orgánu. S cieľom predísť zbytočnému administratívne zaťaženie by sa overovanie *ex ante* súladu s kritériami určenia uvedenými v tomto nariadení malo obmedziť na riadiaci a certifikačný orgán. Nemala by existovať požiadavka schváliť toto určenie Komisiou. Monitorovanie dodržiavania kritérií určenia vykonávané na základe mechanizmov auditu a kontroly by v prípade, ak výsledky poukazujú na nedodržiavanie kritérií, malo viesť k prijatiu nápravných opatrení a prípadne aj k skončeniu určenia.
- (37) Bez toho, aby boli dotknuté právomoci Komisie týkajúce sa finančnej kontroly, by sa mala zabezpečiť spolupráca medzi členskými štátmi a Komisiou v rámci tohto nariadenia a mali by sa stanoviť kritériá, ktorými sa Komisii umožní v kontexte svojej stratégie kontroly vnútroštátnych systémov stanoviť stupeň ubezpečenia, ktoré by mala získať od vnútroštátnych orgánov auditu.
- (38) Mali by sa stanoviť právomoci a povinnosti Komisie, pokiaľ ide o overovanie účinného fungovania systémov riadenia a kontroly a vyžadovanie prijatia opatrení zo strany členských štátov. Komisia by takisto mala mať právomoc vykonávať audity na mieste zamerané na otázky súvisiace s riadnym finančným hospodárením, aby sa mohli vyvodiť závery o výkone fondu.
- (39) Rozpočtové záväzky Únie by sa mali realizovať každoročne. V záujme zabezpečenia účinného riadenia programu je potrebné stanoviť jednoduché pravidlá pre predbežné financovanie, priebežné žiadosti o platby a konečný zostatok.

- (40) Najmä vzhľadom na zabezpečenie primeranej istoty pre Komisiu pred schválením účtov by sa žiadosti o priebežné platby mali uhrádzať vo výške 90 % z výslednej sumy, ktorá vyplýva z uplatňovania miery spolufinancovania stanovenej v rozhodnutí o prijatí operačného programu na oprávnený výdavok. Zvyšné sumy by sa členským štátom mali vyplatiť po schválení účtov za predpokladu, že Komisia bude môcť dospieť k záveru, že tieto účty sú úplné, presné a správne.
- (41) Platbou predbežného financovania na začiatku operačného programu by sa malo zabezpečiť, že členský štát má prostriedky na poskytovanie podpory prijímateľom pri realizácii operácií začínajúcich od prijatia operačného programu. Uvedené predbežné financovanie by sa malo uplatniť výlučne na tento účel a prijímatelia by tak mali dostať dostatočné finančné prostriedky na to, aby mohli začať realizovať operácie, ktoré zvolili.
- (42) Prijímatelia by mali dostať podporu v plnej výške najneskôr do 90 dní od dátumu, keď prijímateľ predložil žiadosť o platbu, v závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov z predbežných platieb a priebežných platieb. Riadiaci orgán by mal mať možnosť túto lehotu prerušiť, ak sú podkladové dokumenty neúplné alebo ak existuje dôkaz o nezrovnalosti vyžadujúcej ďalšie vyšetrovanie.
- (43) S cieľom chrániť finančné záujmy Únie by mali byť k dispozícii časovo obmedzené opatrenia, ktoré by umožnili delegovanému povolujúcemu úradníkovi prerušiť platby, ak existuje jasný dôkaz o závažných nedostatkoch vo fungovaní systémov riadenia a kontroly, dôkaz o nezrovnalostiach týkajúcich sa žiadosti o platbu alebo o nepredložení dokladov na účel preskúmania a schválenia účtov. Toto prerušenie by malo trvať najviac šesť mesiacov s možnosťou jeho predĺženia so súhlasom členského štátu na najviac deväť mesiacov s cieľom poskytnúť dostatočný čas na vyriešenie príčin prerušenia, a tým predísť tomu, aby sa museli pozastaviť platby.
- (44) Na účely ochrany finančných záujmov Únie a poskytnutia prostriedkov na zabezpečenie efektívneho vykonávania programov by sa mali stanoviť ustanovenia, ktorými by sa Komisii povolilo pozastavenie platieb.
- (45) S cieľom uplatniť požiadavky nariadenia o rozpočtových pravidlách na finančné hospodárenie fondu je nevyhnutné stanoviť jednoduché postupy na prípravu, preskúmanie a schválenie účtov, ktoré by mali zabezpečiť jasný základ a právnu istotu pre tieto opatrenia. Navyše by malo byť členskému štátu umožnené, aby v záujme riadneho plnenia svojich povinností vylúčil sumy, ktoré podliehajú prebiehajúcemu hodnoteniu zákonnosti a správnosti.
- (46) S cieľom znížiť riziko vykazovania neoprávnených výdavkov by certifikačný orgán mal mať možnosť bez toho, aby bolo potrebné ďalšie opodstatnenie, zahrnúť sumy, ktoré si vyžadujú ďalšie overovanie, do žiadosti o priebežnú platbu po účtovnom roku, v ktorom sa uviedli v jeho účtovnom systéme.
- (47) V záujme zníženia administratívnej záťaže pre prijímateľov by sa mali stanoviť konkrétne lehoty, počas ktorých sú riadiace orgány povinné zabezpečiť dostupnosť dokladov týkajúcich sa operácií v nadväznosti na uplatnenie výdavkov alebo dokončenie operácie. V súlade so zásadou proporcionality by obdobie pre uchovávanie dokumentov malo byť diferencované v závislosti od celkových oprávnených výdavkov operácie.
- (48) Keďže účty sa overujú a schvaľujú každý rok, postup ukončenia by mal byť jednoduchý. Konečné ukončenie programu by tak malo vychádzať iba z dokladov týkajúcich sa záverečného účtovného roku a záverečnej správy o realizácii alebo poslednej ročnej správy o realizácii bez nutnosti poskytovať akékoľvek ďalšie doklady.
- (49) S cieľom chrániť rozpočet Únie je možné, že by bolo potrebné, aby Komisia vykonala finančné opravy. Na zabezpečenie právnej istoty pre členské štáty je dôležité vymedziť okolnosti, za ktorých porušenia práva Únie alebo vnútroštátneho práva súvisiaceho s jeho uplatňovaním môžu viesť k finančným opravám vykonaným Komisiou. S cieľom zabezpečiť, aby sa všetky finančné opravy, ktoré Komisia uloží členským štátom, vzťahovali na ochranu finančných záujmov Únie, mali by sa tieto opravy obmedziť na prípady, v ktorých sa porušenie uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva súvisiaceho s uplatňovaním príslušného práva Únie týka oprávnenosti, správnosti, riadenia alebo kontroly operácií a príslušných výdavkov vykázaných Komisiu. V záujme zabezpečenia proporcionality je dôležité, aby Komisia pri rozhodovaní o finančnej oprave posúdila povahu a závažnosť porušenia a súvisiace finančné dôsledky pre rozpočet Únie.
- (50) Je potrebné ustanoviť právny rámec zabezpečujúci pevné systémy riadenia a kontroly a primerané rozdelenie úloh a povinností v kontexte zdieľaného hospodárenia. Preto by sa mala vymedziť a vysvetliť úloha Komisie a mali by sa stanoviť primerané pravidlá pre vykonávanie finančných opráv Komisiou.

- (51) Frekvencia auditov operácií by mala byť úmerná rozsahu podpory Únie z fondu. Mal by sa znížiť najmä počet vykonávaných auditov, ak celkové oprávnené náklady na operáciu neprevyšujú sumu 150 000 EUR. Napriek tomu by malo byť možné uskutočniť audit kedykoľvek v prípade, že existuje dôkaz o nezrovnalosti alebo podvode, alebo po ukončení dokončenej operácie ako súčasť kontrolovanej vzorky. Komisia by mala mať možnosť vyhodnotiť revíziu záznam orgánu auditu alebo sa zúčastniť auditov na mieste vykonávaných orgánom auditu. Ak Komisia nezíska týmito prostriedkami potrebnú istotu o účinnom fungovaní orgánu auditu, mala by mať možnosť zopakovať audítorskú činnosť, ak je to v súlade s medzinárodne uznávanými audítorskými normami. Aby úroveň auditov vykonávaných Komisiou bola primeraná riziku, mala by mať Komisia možnosť znížiť svoju audítorskú činnosť v súvislosti s operačnými programami, pokiaľ neexistujú závažné nedostatky, alebo ak je možné spoľahnúť sa na orgán auditu. S cieľom znížiť administratívne zaťaženie prijímateľov by sa mali zaviesť osobitné pravidlá zamerané na zníženie rizika prekryvania medzi auditmi tých istých operácií rôznymi inštitúciami, a to najmä Európskym dvorom audítorov, Komisiou a orgánom auditu. Okrem toho by sa v rozsahu auditov mal v plnej miere zohľadniť cieľ fondu a charakteristické znaky jeho cieľových populácií, ako aj dobrovoľnícky charakter mnohých prijímateľov.
- (52) S cieľom zabezpečiť finančnú disciplínu je vhodné vymedziť opatrenia na zrušenie viazanosti akejkoľvek časti rozpočtového záväzku v operačnom programe, najmä vtedy, ak sa suma môže vyňať zo zrušenia viazanosti, a to najmä v prípadoch, ak oneskorenie v realizácii spôsobilo okolnosti nezávislé od dotknutej strany, nezvyčajné alebo nepredvídateľné okolnosti a okolnosti, ktorých následkom sa napriek preukázanému úsiliu nemožno vyhnúť, ako aj v situácii, v ktorej bola predložená žiadosť o platbu, ale ktorej lehota na úhradu bola prerušená alebo úhrada bola pozastavená.
- (53) S cieľom doplniť a zmeniť určité nepodstatné prvky tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o obsah ročnej a záverečnej správy o realizácii vrátane zoznamu spoločných ukazovateľov, kritériá na určenie prípadov nezrovnalostí, ktoré je potrebné oznámiť, údajov, ktoré je potrebné uviesť, a na vymáhanie neoprávnené vyplatených súm, pravidlá na určenie toho, aké informácie súvisiace s údajmi sa majú zaznamenávať a uchovávať v elektronickej podobe v rámci monitorovacích systémov vytvorených riadiacimi orgánmi, minimálne požiadavky na audítorské záznamy, rozsah a obsah vnútroštatných auditov a metódu výberu vzorky, podrobné pravidlá na používanie údajov zozbieraných v priebehu auditov a kritériá na určenie závažných nedostatkov v účinnom fungovaní systémov riadenia a kontroly, pre stanovenie úrovne finančnej opravy, ktorá sa má uplatniť, a pre používanie paušálnych sadzieb alebo extrapolovaných finančných opráv. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov.
- (54) Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov by Komisia mala zabezpečiť, aby sa príslušné dokumenty súčasne, vo vhodnom čase a vhodným spôsobom postúpili Európskemu parlamentu a Rade.
- (55) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o rozhodnutia o ročných plánoch opatrení, ktoré sa majú financovať z technickej pomoci z podnetu Komisie, schvaľujúce a pozmeňujúce operačné programy, rozhodnutia o pozastavení priebežných platieb, rozhodnutia o neschválení účtov a o účtovateľnej sume, ak účty neboli schválené, rozhodnutia o finančných opravách, rozhodnutia stanovujúce ročné rozčlenenie viazaných rozpočtových prostriedkov členským štátom, a v prípade zrušenia viazanosti, rozhodnutia o zmene rozhodnutí o prijatí programov.
- (56) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o vzor štruktúrovaného prieskumu konečných príjemcov, interval podávania správ o nezrovnalostiach a formát správy, ktorý sa má použiť, podmienky elektronického systému výmeny údajov pre riadenie a kontrolu, technické špecifikácie zaznamenávania a uchovávanie údajov v súvislosti so systémom riadenia a kontroly, vzor vyhlásenia hospodáriaceho subjektu, vzory stratégie auditu, audítorskej správy a správy o kontrole, vzor správy a stanoviska nezávislého orgánu auditu a opisu zavedených funkcií a postupov pre riadiaci orgán a v relevantnom prípade pre certifikačný orgán, vzor žiadostí o platbu a vzor účtov. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽¹⁾.
- (57) Určité vykonávacie akty, ktoré sa majú prijať v súlade s postupom preskúmania ustanoveným v článku 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011, majú pre členské štáty potenciálny dopad a dôsledky takého značného významu, že je odôvodnená výnimka zo všeobecného pravidla. Preto v prípade, že výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia by nemala prijať návrh vykonávacieho aktu. Uvedené
- ⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

vykonávacie akty sa týkajú ustanovenia technických špecifikácií zaznamenávania a ukladania údajov vo vzťahu systému riadenia a kontroly. Na uvedené vykonávacie akty by sa mal preto uplatňovať článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Uplatňujú sa tieto vymedzenia pojmov:

- (58) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie vrátane rešpektovania ľudskej dôstojnosti a súkromného a rodinného života, práva na ochranu osobných údajov, práv dieťaťa, práv starších osôb, rovnosti medzi mužmi a ženami a zákazu diskriminácie. Toto nariadenie by sa malo uplatňovať podľa uvedených práv a zásad.
- (59) Keďže ciele tohto nariadenia, a to zlepšiť sociálnu súdržnosť v Únii a prispieť k boju proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (60) Malo by sa zabezpečiť, aby fond dopĺňal opatrenia financované v rámci ESF ako činnosti, ktorých cieľom je sociálne začlenenie, pričom by výlučne podporoval najodkázanejšie osoby.
- (61) S cieľom umožniť okamžité prijatie delegovaných aktov ustanovených týmto nariadením, by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet a účel

Týmto nariadením sa zriaďuje Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (ďalej len „fond“) na obdobie od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020 a stanovujú sa ciele fondu, rozsah jeho podpory, dostupné finančné zdroje a ich pridelovanie každému členskému štátu a zároveň sa stanovujú pravidlá potrebné na zabezpečenie účinnosti a efektívnosti fondu.

- 1) „základná materiálna pomoc“ je základný spotrebný tovar s obmedzenou hodnotou a na osobné použitie pre najodkázanejšie osoby, ako napríklad oblečenie, obuv, predmety hygieny, školský materiál a spacie vaky;
- 2) „najodkázanejšie osoby“ sú fyzické osoby, či už jednotlivci, rodiny, domácnosti alebo skupiny zložené z takýchto osôb, v prípade ktorých sa zistila potreba pomoci na základe objektívnych kritérií stanovených príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v rámci konzultácií s príslušnými zainteresovanými stranami, pričom sa predchádza konfliktu záujmov, alebo vymedzených partnerskými organizáciami a schválených týmito príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, a ktoré môžu zahŕňať prvky umožňujúce cielené zameranie sa na najodkázanejšie osoby v určitých zemepisných oblastiach;
- 3) „partnerské organizácie“ sú verejné subjekty a/alebo neziskové organizácie, ktoré poskytujú potraviny a/alebo základnú materiálnu pomoc, v prípade potreby v kombinácii so sprievodnými opatreniami, a to priamo alebo prostredníctvom iných partnerských organizácií, alebo vykonávajú činnosti priamo zamerané na sociálne začlenenie najodkázanejších osôb a ktorých operácie vybral riadiaci orgán v súlade s článkom 32 ods. 3 písm. b);
- 4) „vnútroštátne schémy“ sú všetky schémy, ktoré majú aspoň čiastočne rovnaké ciele ako fond a ktoré na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni vykonávajú verejné subjekty alebo neziskové organizácie;
- 5) „operačný program potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci“ (uvádzaný tiež ako „OP I“) je operačný program, ktorý podporuje distribúciu potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci najodkázanejším osobám, v prípade potreby v kombinácii so sprievodnými opatreniami zameranými na zmiernenie sociálneho vylúčenia najodkázanejších osôb;
- 6) „operačný program sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb“ (uvádzaný tiež ako „OP II“) je operačný program, ktorý podporuje činnosti mimo aktívnych opatrení trhu práce a pozostáva z nefinančnej, nemateriálnej pomoci zameranej na sociálne začlenenie najodkázanejších osôb;
- 7) „operácia“ je projekt, zmluva alebo opatrenie, ktoré boli vybrané riadiacim orgánom príslušného operačného programu alebo v rámci jeho zodpovednosti a ktoré prispievajú k cieľom operačného programu, na ktorý sa vzťahujú;

- 8) „dokončená operácia“ je operácia, ktorá bola fyzicky dokončená alebo plne zrealizovaná a v súvislosti s ktorou prijímateľa vykonali všetky súvisiace platby a bola im vyplatená podpora z príslušného operačného programu;
- 9) „prijímateľ“ je verejný alebo súkromný orgán zodpovedný za začatie alebo za začatie a vykonávanie operácií;
- 10) „konečný príjemca“ je najodkázanejšia osoba alebo osoby, ktoré dostávajú podporu v zmysle článku 4 tohto nariadenia;
- 11) „sprievodné opatrenia“ sú činnosti vykonávané nad rámec distribúcie potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci s cieľom zmierniť sociálne vylúčenie a/alebo riešiť sociálnu núdzu zodpovednejším a udržateľnejším spôsobom, napríklad usmerňovaním k vyváženému stravovaniu a poradenstvom pri hospodárení s finančnými prostriedkami;
- 12) „verejný výdavok“ je verejný príspevok na financovanie operácií, ktorý pochádza z rozpočtu celoštátnych, regionálnych alebo miestnych orgánov verejnej správy, z rozpočtu Únie súvisiaceho s fondom, z rozpočtu verejnoprávných subjektov alebo z rozpočtu združení orgánov verejnej správy alebo akéhokoľvek orgánu spravovaného podľa verejného práva v zmysle článku 1 ods. 9 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES⁽¹⁾;
- 13) „sprostredkovateľský orgán“ je akýkoľvek verejný alebo súkromný subjekt, za ktorého činnosť je zodpovedný riadiaci orgán alebo certifikačný orgán alebo ktorý v mene takéhoto orgánu plní povinnosti voči prijímateľom vykonávajúcim operácie;
- 14) „účtovný rok“ je obdobie od 1. júla do 30. júna s výnimkou prvého účtovného roku programového obdobia, v súvislosti s ktorým znamená obdobie od dátumu začiatku oprávnenosti výdavkov do 30. júna 2015. Posledný účtovný rok je od 1. júla 2023 do 30. júna 2024;
- 15) „rozpočtový rok“ je obdobie od 1. januára do 31. decembra;
- 16) „nezrovnalosť“ je akékoľvek porušenie práva Únie alebo vnútroštátneho práva týkajúceho sa jeho uplatňovania, vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, ktorý sa zúčastňuje na vykonávaní fondu, dôsledkom čoho je alebo by bol negatívny dosah na rozpočet Únie zaťažením rozpočtu Únie neoprávnenou výdavkovou položkou;
- 17) „hospodársky subjekt“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba alebo iný subjekt, ktorý sa zúčastňuje na realizácii pomoci z fondu, s výnimkou členského štátu, ktorý vykonáva svoje právomoci ako orgán verejnej moci;
- 18) „systémová nezrovnalosť“ je každá nezrovnalosť, ktorá sa môže vyskytnúť opakovane s vysokou pravdepodobnosťou výskytu pri podobnom type operácií a ktorá je dôsledkom závažného nedostatku účinného fungovania systému riadenia a kontroly, a to vrátane nestanovenia vhodných postupov v súlade s týmto nariadením;
- 19) „závažný nedostatok účinného fungovania systému riadenia a kontroly“ je nedostatok, ktorý vyžaduje podstatné zlepšenie systému, ktorý vystavuje fond značnému riziku nezrovnalostí a ktorého existencia nie je zlučiteľná s auditorskou správou bez výhrad k fungovaniu systému riadenia a kontroly.

Článok 3

Ciele

1. Fond podporuje sociálnu súdržnosť, posilňuje sociálne začleňovanie, a teda v konečnom dôsledku prispieva k cieľu odstránenia chudoby v Únii tak, že prispieva k dosiahnutiu cieľa, ktorým je v súlade so stratégiou Európa 2020 znížiť počet ľudí, ktorí sú ohrození chudobou a sociálnym vylúčením, aspoň o 20 miliónov, pričom dopĺňa štrukturálne fondy. Fond prispieva k dosiahnutiu osobitného cieľa zmiernenia najhorších foriem chudoby tým, že poskytuje nefinančnú pomoc najodkázanejším osobám prostredníctvom potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci a činností, ktorých cieľom je sociálne začlenenie, v záujme sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb.

Tento cieľ a výsledky vykonávania fondu sa posudzujú z hľadiska kvality a množstva.

2. Fond dopĺňa udržateľné vnútroštátne politiky odstraňovania chudoby a sociálneho začleňovania, za ktoré naďalej ostávajú zodpovedné členské štáty.

Článok 4

Rozsah podpory

1. Fond podporuje vnútroštátne schémy, v rámci ktorých sa potravinová a/alebo základná materiálna pomoc distribuuje pomocou partnerských organizácií vybraných členskými štátmi medzi najodkázanejšími osobami.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, 30.4.2004, s. 114).

S cieľom zvyšovať a diverzifikovať dodávky potravín najodkázanejším osobám, ako aj obmedzovať ich plytvanie a predchádzať mu, môže fond podporovať činnosti týkajúce sa zhromažďovania, prepravy, skladovania a distribúcie darovaných potravín.

Fond takisto môže podporovať sprievodné opatrenia, ktorými sa dopĺňa poskytovanie potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci.

2. Fond podporuje činnosti, ktoré prispievajú k sociálnemu začleneniu najodkázanejších osôb.

3. Fond podporuje na úrovni Únie vzájomné učenie, vytváranie sietí a šírenie osvedčených postupov v oblasti nefinančnej pomoci pre najodkázanejšie osoby.

Článok 5

Zásady

1. Časť rozpočtu Únie pridelená fondu sa plní v rámci zdieľaného hospodárenia medzi členskými štátmi a Komisiou v súlade s článkom 58 ods. 1 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách s výnimkou technickej pomoci, ktorá sa poskytuje na podnet Komisie a ktorá sa realizuje v rámci priameho hospodárenia v súlade s článkom 58 ods. 1 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Komisia a členské štáty s prihliadnutím na konkrétny kontext jednotlivých členských štátov zabezpečujú, aby podpora z fondu bola konzistentná s príslušnými politikami a prioritami Únie a aby dopĺňala ostatné nástroje Únie.

3. Podpora z fondu sa realizuje v úzkej spolupráci medzi Komisiou a členskými štátmi a v súlade so zásadou subsidiarity.

4. Členské štáty a orgány, ktoré určia na tento účel, sú zodpovedné za vykonávanie operačných programov a vykonávanie svojich úloh vyplývajúcich z tohto nariadenia v súlade s inštitucionálnym, právnym a finančným rámcom členského štátu a v súlade s týmto nariadením.

5. Pri opatreniach týkajúcich sa vykonávania a využívania fondu, a najmä finančných a administratívnych zdrojov potrebných pri podávaní správ, hodnotení, riadení a kontrole, sa zohľadňuje zásada proporcionality vzhľadom na výšku pridelenej podpory a obmedzené administratívne schopnosti organizácií, ktoré fungujú najmä s pomocou dobrovoľníkov.

6. Komisia a členské štáty zabezpečujú v súlade so svojimi zodpovednosťami a v záujme zamedzenia dvojitému financovaniu koordináciu s ESF a inými relevantnými politikami, stratégiami a nástrojmi Únie, najmä s iniciatívami Únie v oblasti verejného zdravia a proti plytvaniu potravinami.

7. Komisia, členské štáty a prijímatelia uplatňujú zásadu riadneho finančného hospodárenia v súlade s článkom 30 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

8. Komisia a členské štáty zabezpečujú účinnosť fondu, a to najmä pomocou monitorovania, podávania správ a hodnotenia.

9. Členské štáty a Komisia v rámci konzultácií s príslušnými zainteresovanými stranami, ako je stanovené v tomto nariadení, zabezpečujú, aby sa operačné programy pripravovali, programovali, vykonávali, monitorovali a hodnotili v súlade so zásadou partnerstva.

10. Komisia a členské štáty prijímajú opatrenia s cieľom zabezpečiť účinnosť fondu a vykonávajú svoje úlohy súvisiace s fondom s cieľom znížiť administratívne zaťaženie prijímateľov.

11. Komisia a členské štáty zabezpečujú, aby sa rovnosť medzi mužmi a ženami a začlenenie hľadiska rodovej rovnosti zohľadňovali a presadzovali počas rôznych štádií prípravy, programovania, riadenia a vykonávania, monitorovania a hodnotenia fondu, ako aj v rámci informačných kampaní, kampaní na zvyšovanie povedomia a výmeny osvedčených postupov. Komisia a členské štáty využívajú údaje rozčlenené podľa pohlavia, ak sú k dispozícii.

Komisia a členské štáty prijímajú náležité kroky s cieľom zabrániť akejkoľvek diskriminácii na základe pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo vierovyznania, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie pri získavaní prístupu k fondu a k programom a operáciám podporovaným z fondu.

12. Operácie podporované z fondu musia byť v súlade s uplatniteľným právom Únie a vnútroštátnym právom týkajúcim sa jeho uplatňovania (ďalej len „uplatniteľné právo“). Konkrétne fond možno využiť len na podporu distribúcie potravín alebo tovaru, ktoré sú v súlade s právom Únie v oblasti bezpečnosti spotrebného tovaru.

13. Členské štáty a prijímatelia vyberajú potravinovú a/alebo základnú materiálnu pomoc na základe objektívnych kritérií vychádzajúcich z potrieb najodkázanejších osôb. V kritériách výberu potravín, a v prípade potreby tovaru, sa takisto zohľadňujú klimatické a environmentálne aspekty, najmä s cieľom obmedziť plytvanie potravinami. V prípade potreby vychádza výber druhu potravín určených na distribúciu z ich príspevku k vyváženému stravovaniu najodkázanejších osôb.

14. Komisia a členské štáty zabezpečujú, aby sa pri poskytovaní pomoci v rámci fondu rešpektovala dôstojnosť najodkázanejších osôb.

HLAVA II

ZDROJE A PROGRAMOVANIE

Článok 6

Celkové zdroje

1. Zdroje pre fond, ktoré sú k dispozícii na rozpočtový záväzok na obdobie rokov 2014 – 2020, predstavujú sumu 3 395 684 880 EUR v cenách v roku 2011, v súlade s ročným rozdelením stanoveným v prílohe II.

2. Pridelenie prostriedkov z fondu na obdobie rokov 2014 – 2020 pre každý členský štát sa uvádza v prílohe III. Minimálna suma pre každý členský štát na celé obdobie je 3 500 000 EUR.

3. Na účely programovania a následného zahrnutia do všeobecného rozpočtu Únie sa suma zdrojov indexuje sadzbou 2 % ročne.

4. Na podnet Komisie sa 0,35 % celkových zdrojov prideluje na technickú pomoc.

Článok 7

Operačné programy

1. Každý členský štát predloží Komisii do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia OP I a/alebo OP II vzťahujúce sa na obdobie od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

2. V OP I sa uvádzajú tieto podrobnosti:

a) identifikácia materiálnej deprivácie, ktorá je predmetom opatrení v rámci operačného programu, a odôvodnenie výberu jej typu či typov, a pre každý typ predmetnej materiálnej deprivácie opis hlavných charakteristických znakov distribúcie potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci a prípadne sprievodných opatrení, ktoré sa majú stanoviť, s ohľadom na výsledky hodnotenia *ex ante* vykonaného v súlade s článkom 16;

b) opis zodpovedajúcej vnútroštátnej schémy či schém pre každý typ predmetnej materiálnej deprivácie;

c) opis mechanizmu na stanovenie kritérií oprávnenosti pre najodkázanejšie osoby a v prípade potreby ich rozdelenie podľa typu predmetnej materiálnej deprivácie;

d) kritériá výberu operácií a opis mechanizmov výberu a v prípade potreby ich rozdelenie podľa typu predmetnej materiálnej deprivácie;

e) kritériá výberu partnerských organizácií a v prípade potreby ich rozdelenie podľa typu predmetnej materiálnej deprivácie;

f) opis mechanizmov používaných na zabezpečenie komplementárnosti s ESF;

g) plán financovania obsahujúci tabuľku, v ktorej sa pre celé programové obdobie uvádza suma celkových finančných rozpočtových prostriedkov na podporu v rámci operačného programu, orientačne rozčlenených podľa typu predmetnej materiálnej deprivácie, ako aj zodpovedajúce sprievodné opatrenia.

3. V OP II sa uvádza:

a) stratégia týkajúca sa príspevku programu k podpore sociálnej súdržnosti a znižovania chudoby v súlade so stratégiou Európa 2020 vrátane odôvodnenia výberu priority pomoci;

b) konkrétne ciele operačného programu vychádzajúce zo zistenia vnútroštátnych potrieb so zreteľom na výsledky hodnotenia *ex ante* vykonaného v súlade s článkom 16. Hodnotenie *ex ante* sa Komisii predloží súčasne s operačným programom;

c) plán financovania obsahujúci tabuľku, v ktorej sa pre celé programové obdobie uvádza suma celkových finančných rozpočtových prostriedkov na podporu v rámci operačného programu, orientačne rozčlenených podľa typu opatrenia;

d) určenie najodkázanejších osôb, na ktoré sa treba zamerať;

e) finančné ukazovatele súvisiace so zodpovedajúcimi vyčlenenými výdavkami;

- f) očakávané výsledky pre konkrétne ciele a zodpovedajúce ukazovatele výstupov a výsledkov konkrétnych programov spolu so základnou líniou a cieľovými hodnotami;
- g) opis druhu činností a príklady činností, ktoré sa majú podporiť, a ich očakávaný príspevok ku konkrétnym cieľom uvedeným v písmene b) vrátane usmerňujúcich zásad výberu operácií a prípadne určenia typov prijímateľov;
- h) opis mechanizmu na zabezpečenie komplementárnosti s ESF, ako aj na zabránenie prekryvania a dvojitému financovaniu operácií.

4. V každom operačnom programe sa ďalej uvádza:

- a) určenie riadiaceho orgánu, v uplatniteľnom prípade certifikačného orgánu, orgánu auditu a subjektu, ktorému má Komisia vyplácať platby, ako aj opis postupu monitorovania;
- b) opis opatrení prijatých s cieľom zapojiť všetky príslušné zainteresované strany, ako aj vo vhodných prípadoch príslušné regionálne, miestne a iné orgány verejnej správy do vypracúvania operačného programu;
- c) opis plánovaného využitia technickej pomoci v súlade s článkom 27 ods. 4 vrátane opatrení na posilnenie administratívnej kapacity prijímateľov v súvislosti s vykonávaním operačného programu;
- d) plán financovania obsahujúci tabuľku, v ktorej je na každý rok v súlade s článkom 20 uvedená suma predpokladaných finančných rozpočtových prostriedkov na podporu z fondu a spolufinancovanie v súlade s článkom 20.

Partnerské organizácie uvedené v článku 7 ods. 2 písm. e), ktoré priamo poskytujú potravinovú a/alebo základnú materiálnu pomoc, realizujú samy alebo v spolupráci s inými organizáciami činnosti, ktoré v prípade potreby predstavujú obrátenie sa na príslušné útvary, ktoré dopĺňajú poskytovanie materiálnej pomoci zamerané na sociálne začlenenie najodkázanejších osôb, a to bez ohľadu na to, či fond tieto činnosti podporuje. Takéto sprievodné opatrenia však nie sú povinné v prípadoch, keď sa potravinová a/alebo základná materiálna pomoc poskytuje iba najodkázanejším deťom v zariadeniach starostlivosti o deti alebo podobných zariadeniach.

5. Členské štáty alebo ktorýkoľvek nimi určený subjekt vypracujú operačné programy. Spolupracujú so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami, ako aj vo vhodných prípadoch s príslušnými regionálnymi, miestnymi a inými orgánmi verejnej správy. Členské štáty zabezpečujú, aby boli operačné programy úzko prepojené s vnútroštátnymi politikami v oblasti sociálneho začlenenia.

6. Členské štáty vypracúvajú svoje operačné programy v súlade so vzormi uvedenými v prílohe I, ak je to vhodné.

Článok 8

Prijatie operačných programov

1. Komisia posúdi súlad každého operačného programu s týmto nariadením a jeho prínos pre ciele fondu, pričom sa prihliada na hodnotenie *ex ante* vykonané v súlade s článkom 16. Komisia zabezpečuje, aby nedošlo k prekryvaniu so žiadnym operačným programom financovaným z ESF v členskom štáte.

2. Komisia môže vzniesť pripomienky do troch mesiacov od dátumu predloženia operačného programu. Členský štát poskytne Komisii všetky potrebné dodatočné informácie a podľa potreby upraví navrhovaný operačný program.

3. Za predpokladu, že sa všetky pripomienky vznesené Komisiou v súlade s odsekom 2 primerane zohľadnia, Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov schváli každý operačný program najneskôr do šiestich mesiacov po tom, ako ho členský štát predloží.

Článok 9

Zmena operačných programov

1. Členský štát môže predložiť žiadosť o zmenu operačného programu. K žiadosti priloží upravený operačný program a odôvodnenie zmien.

2. Komisia posúdi informácie poskytnuté v súlade s odsekom 1, pričom zohľadní odôvodnenie, ktoré poskytol členský štát. Komisia môže mať pripomienky a členský štát poskytne Komisii všetky potrebné dodatočné informácie.

3. Komisia schváli prostredníctvom vykonávacích aktov zmenu operačného programu najneskôr do štyroch mesiacov po tom, ako ho členský štát predložil, a to za predpokladu, že všetky pripomienky Komisie boli primerane zohľadnené.

Článok 10

Výmena osvedčených postupov

Komisia aj prostredníctvom webovej stránky umožní výmenu skúseností, vytváranie kapacít a budovanie sietí, ako aj šírenie relevantných výstupov v oblasti nefinančnej pomoci pre najodkázanejšie osoby.

Začlenené môžu byť aj príslušné organizácie, ktoré podporu z fondu nevyužívajú.

Okrem toho Komisia aspoň raz za rok konzultuje s organizáciami, ktoré zastupujú partnerské organizácie na úrovni Únie, o realizácii podpory z fondu a následne po takýchto konzultáciách podá včas správu Európskemu parlamentu a Rade.

Komisia takisto umožňuje šírenie príslušných výsledkov, správ a informácií vo vzťahu k fondu prostredníctvom internetu.

HLAVA III

MONITOROVANIE A HODNOTENIE, INFORMÁCIE A KOMUNIKÁCIA

Článok 11

Monitorovací výbor pre OP II

1. Do troch mesiacov od dátumu oznámenia rozhodnutia o prijatí OP II členský štát zriadi alebo vymenuje členský štát v súlade s inštitucionálnym, právnym a finančným rámcom dotknutého členského štátu výbor na monitorovanie vykonávania programu po dohode s riadiacim orgánom.

2. Každý monitorovací výbor vypracuje a prijme vlastný rokovací poriadok v súlade s inštitucionálnym, právnym a finančným rámcom dotknutého členského štátu.

3. Ak monitorovací výbor tvoria zástupcovia orgánov a sprostredkovateľských orgánov príslušného členského štátu a všetkých príslušných zainteresovaných strán, ako aj vo vhodných prípadoch zástupcovia príslušných regionálnych, miestnych a iných orgánov verejnej správy, rozhoduje o zložení monitorovacieho výboru členský štát. Zástupcov príslušných regionálnych, miestnych a iných orgánov verejnej správy, ako aj príslušných zainteresovaných strán do monitorovacieho výboru deleguje príslušná organizácia na základe transparentného procesu. Každý člen monitorovacieho výboru môže mať hlasovacie právo. Zoznam členov monitorovacieho výboru sa uverejňuje.

4. Komisia sa na práci monitorovacieho výboru podieľa v poradnej funkcii.

5. Monitorovaciemu výboru predsedá zástupca členského štátu alebo riadiaceho orgánu.

Článok 12

Funkcie monitorovacieho výboru pre OP II

1. Monitorovací výbor sa stretáva aspoň raz do roka a kontroluje vykonávanie programu a pokrok pri plnení jeho konkrétnych cieľov. Pri tom zohľadňuje finančné údaje, spoločné ukazovatele a ukazovatele špecifické pre jednotlivé programy vrátane zmien v hodnote ukazovateľov výsledkov a pokroku dosiahnutého v napĺňaní kvantifikovaných cieľových hodnôt a podľa potreby výsledky kvalitatívnych analýz.

2. Monitorovací výbor preskúma všetky záležitosti, ktoré ovplyvňujú výkonnosť programu. Skúma najmä:

a) pokrok dosiahnutý pri dosahovaní konkrétnych cieľov operačného programu na základe dokumentov, ktoré predložil riadiaci orgán, vrátane záverov hodnotení;

b) vykonávanie informačných a komunikačných opatrení;

c) opatrenia, ktoré zohľadňujú a podporujú rovnosť medzi mužmi a ženami, rovnaké príležitosti a nediskrimináciu.

3. Monitorovací výbor skúma a schvaľuje:

a) metodiku a kritériá výberu operácií v súlade s usmerňujúcimi zásadami stanovenými v článku 7 ods. 3 písm. f);

b) výročné a záverečné správy o realizácii;

c) všetky návrhy riadiaceho orgánu na zmenu operačného programu.

4. Monitorovací výbor môže riadiacemu orgánu poskytnúť pripomienky týkajúce sa vykonávania programu a jeho hodnotenia.

Monitoruje opatrenia prijaté v nadväznosti na jeho pripomienky.

Článok 13

Správy o realizácii a ukazovatele realizácie

1. Od roku 2015 do roku 2023 predkladajú členské štáty Komisii do 30. júna každého roka ročnú správu o vykonávaní operačného programu vykonávaného počas predchádzajúceho rozpočtového roka.

2. Členské štáty vypracúvajú ročné správy o realizácii v súlade s delegovaným aktom uvedeným v odseku 6 vrátane zoznamu spoločných ukazovateľov, a v prípade operačných programov sociálneho začlenenia aj ukazovateľov špecifických pre jednotlivé programy.

Členské štáty konzultujú s príslušnými zainteresovanými stranami v súvislosti so správami o realizácii OP I, pričom sa predchádza konfliktu záujmov. Zhrnutie pripomienok týchto príslušných zainteresovaných strán sa uvedie v prílohe k správe.

3. Ročné správy o realizácii sú prípustné za podmienky, že obsahujú všetky požadované informácie v súlade s delegovaným aktom uvedeným v odseku 6. Komisia informuje príslušný členský štát do 15 pracovných dní od dátumu doručenia ročnej správy o realizácii o tom, že nie je prípustná. Ak Komisia neinformuje členský štát v stanovenej lehote, správa sa pokladá za prípustnú.

4. Komisia preskúma ročnú správu o realizácii a do dvoch mesiacov od jej doručenia informuje členský štát o svojich pripomienkach.

Ak Komisia neposkytne členskému štátu pripomienky v uvedenej lehote, správa sa považujú za prijaté.

5. Členský štát predloží záverečnú správu o vykonávaní operačného programu do 30. septembra 2024.

Členské štáty vypracúvajú záverečnú správu o realizácii v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v odseku 6.

Komisia preskúma záverečnú správu o realizácii a do piatich mesiacov od jej doručenia informuje členský štát o svojich pripomienkach.

Ak Komisia neposkytne členskému štátu pripomienky v uvedenej lehote, správa sa považujú za prijaté.

6. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 62 prijímať delegované akty, ktorými stanoví obsah ročnej a záverečnej správy o realizácii vrátane zoznamu spoločných ukazovateľov do 17. júla 2014.

7. Komisia môže členskému štátu adresovať pripomienky týkajúce sa vykonávania operačného programu. Riadiaci orgán do troch mesiacov informuje Komisiu o prijatých nápravných opatreniach.

8. Riadiaci orgán uverejní zhrnutie obsahu každej ročnej a záverečnej správy o realizácii.

9. Komisia včas predloží Európskemu parlamentu a Rade zhrnutie ročných správ o realizácii a záverečných správ o realizácii.

10. Postup týkajúci sa správ o realizácii nesmie byť neprimeraný v porovnaní s pridelenými finančnými prostriedkami a vzhľadom na povahu podpory a nesmie spôsobovať zbytočnú administratívnu záťaž.

Článok 14

Stretnutia venované zhodnoteniu

1. V období rokov 2014 až 2023 sa Komisia každoročne stretáva s členskými štátmi, pokiaľ sa nedohodnú inak, aby zhodnotila pokrok dosiahnutý pri vykonávaní operačného programu, pričom v uplatniteľnom prípade berie do úvahy ročnú správu o realizácii a pripomienky Komisie uvedené v článku 13 ods. 7.

2. Stretnutiu venovanému zhodnoteniu predsedá Komisia. Príslušné zainteresované strany sú pozvané, aby sa zúčastnili na stretnutiach venovaných zhodnoteniu v súvislosti s OP I s výnimkou tých častí stretnutí, keď by ich účasť viedla ku konfliktom záujmov alebo k porušeniu dôvernosti v súvislosti s otázkami auditu.

3. Členský štát zabezpečí, aby sa v súvislosti s pripomienkami Komisie po stretnutí venovanom zhodnoteniu prijali náležité následné kroky, na ktoré odkáže v správe o realizácii na nasledujúci rozpočtový rok alebo prípadne na ďalšie rozpočtové roky.

Článok 15

Všeobecné ustanovenia o hodnotení

1. Členské štáty poskytujú zdroje potrebné na vykonanie hodnotení a zabezpečujú zavedenie postupov, prostredníctvom ktorých možno vytvárať a zbierať údaje potrebné pri hodnoteniach vrátane údajov týkajúcich sa spoločných ukazovateľov uvedených v článku 13.

2. Hodnotenia vykonávajú experti funkčne nezávislí od subjektov zodpovedných za vykonávanie operačných programov. Všetky hodnotenia sa zverejnia v celom rozsahu, avšak v žiadnom prípade nesmú zahŕňať informácie o totožnosti konečných príjemcov.

3. Hodnotenia nesmú byť v porovnaní s pridelenými finančnými prostriedkami alebo vzhľadom na povahu podpory príliš rozsiahle a nesmú spôsobiť zbytočnú administratívnu záťaž.

Článok 16

Hodnotenie ex ante

1. Členské štáty vykonávajú hodnotenie *ex ante* každého operačného programu.

2. Hodnotenie *ex ante* sa vykonáva v rámci zodpovednosti orgánu zodpovedného za prípravu operačného programu. Komisii sa predkladá súčasne s operačným programom a spolu so zhrnutím.

3. V rámci hodnotení *ex ante* týkajúcich sa OP I sa hodnotia tieto prvky:

a) prínos k cieľu Únie, ktorým je znížiť do roku 2020 počet ľudí žijúcich v chudobe alebo ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením aspoň o 20 miliónov s prihliadnutím na vybraný typ predmetnej materiálnej deprivácie a s ohľadom na vnútroštátnu situáciu, pokiaľ ide o chudobu, sociálne vylúčenie a materiálnu depriváciu;

b) vnútorná súdržnosť navrhovaného operačného programu a jeho vzťah k iným relevantným finančným nástrojom;

c) konzistentnosť pridelovania rozpočtových prostriedkov s cieľmi operačného programu;

d) príspevok očakávaných výstupov k výsledkom, a tým k splneniu cieľov fondu;

e) zapojenie príslušných zainteresovaných strán;

f) vhodnosť postupov monitorovania operačného programu a zbierania údajov potrebných na vykonanie hodnotení.

4. V rámci hodnotení *ex ante* týkajúcich sa OP II sa hodnotia tieto prvky:

a) príspevok k podpore sociálnej súdržnosti a znižovania chudoby v súlade so stratégiou Európa 2020 pri zohľadnení vnútroštátnych potrieb;

b) vnútorná súdržnosť navrhovaného programu a jeho vzťah k iným relevantným nástrojom, najmä k ESF;

c) súlad pridelených rozpočtových zdrojov s cieľmi programu;

d) dôležitosť a jasnosť navrhovaných ukazovateľov pre jednotlivé programy;

e) spôsob, akým očakávané výstupy prispejú k výsledkom;

f) otázka, či sú kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov realistické vzhľadom na plánovanú podporu z fondu;

g) dôvody formy navrhovanej podpory;

h) primeranosť množstva ľudských zdrojov a administratívnych kapacít na riadenie programu;

i) vhodnosť postupov na monitorovanie programu a zber údajov potrebných na vypracovanie hodnotení;

j) primeranosť plánovaných opatrení na podporu rovnakých príležitostí mužov a žien a na predchádzanie akejkoľvek diskriminácii.

Článok 17

Hodnotenie počas programového obdobia

1. Komisia predloží hodnotenie fondu v polovici obdobia Európskemu parlamentu a Rade do 31. decembra 2018.

2. Komisia môže z vlastnej iniciatívy zhodnotiť operačné programy.

3. Počas programového obdobia môže riadiaci orgán OP I hodnotiť účinnosť a efektívnosť operačného programu.

4. Riadiaci orgán OP I uskutoční v rokoch 2017 a 2022 štruktúrovaný prieskum o konečných príjemcoch podľa vzoru, ktorý prijme Komisia. Komisia prijme vykonávacie akty, ktorými stanoví tento vzor, po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 63 ods. 2.

5. Riadiaci orgán OP II vykoná do 31. decembra 2022 aspoň jedno hodnotenie. V hodnotení posúdi účinnosť, efektívnosť a vplyv podporovaných operácií. Zabezpečí sa vykonanie náležitých následných krokov.

Článok 18

Hodnotenie ex post

Komisia vykoná z vlastnej iniciatívy a v úzkej spolupráci s členskými štátmi a s pomocou externých expertov hodnotenie ex post s cieľom posúdiť účinnosť a efektívnosť fondu a udržateľnosť dosiahnutých výsledkov a zmerať pridanú hodnotu fondu. Toto hodnotenie ex post sa vykoná do 31. decembra 2024.

Článok 19

Informovanie a komunikácia

1. Komisia a členské štáty poskytujú informácie o činnostiach podporovaných z fondu a zároveň tieto činnosti propagujú. Informácie sú určené najmä najodkázanejším osobám, ako aj širokej verejnosti a médiám. Zdôrazní sa v nich úloha Únie a zabezpečí zviditeľnenie príspevku z fondu, od členských štátov a partnerských organizácií v súvislosti s cieľmi sociálnej súdržnosti Únie, a to bez stigmatizácie konečných príjemcov.

2. S cieľom zabezpečiť transparentnosť podpory udeľovanej z fondu riadiaci orgán spravuje zoznam operácií podporovaných z fondu vo forme údajov v kalkulačných tabuľkách, ktorý umožňuje výber, vyhľadávanie, získavanie, porovnávanie a jednoduché uverejňovanie údajov na internete. Zoznam operácií zahŕňa prinajmenšom nasledovné informácie:

- a) meno a adresu prijímateľa;
- b) pridelenú sumu z finančných zdrojov Únie;
- c) v prípade OP I, typ predmetnej materiálnej deprivácie.

Zoznam operácií aktualizuje riadiaci orgán aspoň raz za dvanásť mesiacov.

3. Počas realizácie operácie prijímateľa a partnerské organizácie informujú verejnosť o podpore získanej z fondu tak, že umiestnia buď aspoň jeden plagát s informáciami o operácii (s veľkosťou aspoň A3) a o finančnej podpore z Únie, alebo znak Únie primeranej veľkosti na také miesto, kde ho verejnosť ľahko uvidí. Táto požiadavka sa splní bez toho, aby boli koneční príjemcovia stigmatizovaní, na každom mieste vykonávania OP I a/alebo OP II, pokiaľ je to za okolností distribúcie možné.

Prijímateľa a partnerské organizácie, ktoré majú webové stránky, takisto uverejňujú krátky opis operácií na svojej webovej stránke vrátane ich cieľov a výsledkov, pričom zdôraznia finančnú podporu Únie.

4. Pri všetkých informačných a komunikačných opatreniach, ktoré vykonávajú prijímateľa a partnerské organizácie, sa uvádza podpora z fondu pre operáciu zobrazením znaku Únie spolu s odkazom na Úniu a fond.

5. Riadiaci orgán informuje prijímateľov o uverejnení zoznamu operácií v súlade s odsekom 2. Riadiaci orgán poskytne informácie a komunikačné prostriedky vrátane vzorov v elektronickom formáte, čím pomôže prijímateľom a partnerským organizáciám plniť ich povinnosti, ako sa stanovuje v odseku 3.

6. V prípade OP II:

a) členský štát alebo riadiaci orgán je zodpovedný za organizáciu:

i) hlavnej informačnej činnosti, ktorou je zverejnenie začatia operačného programu, a

ii) aspoň jednej hlavnej informačnej činnosti za rok s cieľom podporiť príležitosti v oblasti financovania a realizované stratégie a/alebo informuje o úspechoch operačného programu, prípadne vrátane príkladov operácií;

b) počas realizácie operácie prijímateľ informuje verejnosť o podpore získanej z fondu tak, že zabezpečí, aby účastníci operácie boli informovaní o podpore z fondu;

c) vo všetkých dokumentoch vrátane potvrdenia o účasti alebo iného potvrdenia týkajúcich sa takejto operácie sa uvádza vyhlásenie v tom zmysle, že operačný program bol podporovaný fondom;

d) riadiaci orgán zabezpečí, aby potenciálni prijímatelia mali prístup k relevantným informáciám o príležitostiach v oblasti financovania, o začiatku podávania žiadostí a ich podmienkach a o kritériách na výber operácií, ktoré získajú podporu.

7. Pri spracúvaní osobných údajov podľa článkov 15 až 19 tohto nariadenia riadiaci orgán, ako aj prijímatelia a partnerské organizácie, postupujú v súlade so smernicou 95/46/ES.

HLAVA IV

FINANČNÁ PODPORA Z FONDU

Článok 20

Spolufinancovanie

1. Miera spolufinancovania na úrovni operačného programu dosahuje najviac 85 % oprávnených verejných výdavkov. Možno ju zvýšiť za podmienok uvedených v článku 21 ods. 1. Členské štáty môžu slobodne podporovať iniciatívy fondu pomocou dodatočných vnútroštátnych prostriedkov.

2. Rozhodnutie Komisie o prijatí operačného programu stanoví mieru spolufinancovania operačného programu a maximálnu výšku podpory z fondu.

3. Opatrenia súvisiace s technickou pomocou vykonávané na podnet Komisie alebo v mene Komisie môžu byť financované vo výške 100 %.

Článok 21

Zvýšenie platieb pre členské štáty s dočasnými rozpočtovými problémami

1. Na požiadanie členského štátu môžu byť priebežné platby a platby konečného zostatku zvýšené o 10 percentuálnych bodov nad mieru spolufinancovania vzťahujúcu sa na operačný program. Zvýšená miera, ktorá nesmie prekročiť 100 %, sa uplatňuje na žiadosti o platbu týkajúcu sa účtovného obdobia, v ktorom členský štát predložil svoju žiadosť, a v nasledujúcich účtovných obdobiach, počas ktorých členský štát spĺňa jednu z týchto podmienok:

a) príslušný členský štát prijal euro a dostáva makrofinančnú pomoc od Únie v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 407/2010 ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (EÚ) č. 407/2010 z 11. mája 2010, ktorým sa zriaďuje európsky finančný stabilizačný mechanizmus (Ú. v. EÚ L 118, 12.5.2010, s. 1).

b) príslušný členský štát neprijal euro a dostáva strednodobú finančnú pomoc v súlade s nariadením Rady (ES) č. 332/2002 ⁽²⁾;

c) finančná pomoc sa mu poskytuje v súlade so Zmluvou o založení Európskeho mechanizmu pre stabilitu.

2. Bez ohľadu na odsek 1 nie je podpora Únie prostredníctvom priebežných platieb a platieb konečného zostatku vyššia než verejné výdavky alebo maximálna výška podpory z fondu, ako sa stanovuje v rozhodnutí Komisie o schválení operačného programu.

Článok 22

Obdobie oprávnenosti

1. Tento článok nemá vplyv na pravidlá oprávnenosti na technickú pomoc poskytovanú z iniciatívy Komisie, ako sa stanovuje v článku 27.

2. Výdavky sú oprávnené na podporu z operačného programu vtedy, ak ich prijímateľ vynaloží a ak sa uhradia v období od 1. decembra 2013 do 31. decembra 2023.

3. Podpora z operačného programu sa neudeľuje na operácie, ktoré boli fyzicky dokončené alebo plne zrealizované pred tým, ako prijímateľ predloží žiadosť o financovanie v rámci operačného programu riadiacemu orgánu, a to bez ohľadu na to, či prijímateľ uhradil všetky súvisiace platby.

4. V prípade zmeny operačného programu výdavky, ktoré sa stanú oprávnenými z dôvodu zmeny operačného programu, sú oprávnené len odo dňa, kedy členský štát predložil žiadosť o zmenu Komisii.

Článok 23

Oprávnenosť operácií

1. Operácie podporované operačným programom sa realizujú v členskom štáte, na ktorý sa vzťahuje operačný program.

2. Operácie môžu dostať podporu z operačného programu za predpokladu, že boli vybraté v súlade so spravodlivým a transparentným postupom a podľa potreby buď na základe kritérií ustanovených v operačnom programe alebo schválených monitorovacím výborom.

⁽²⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 332/2002 z 18. februára 2002, ktorým sa zavádza systém strednodobej finančnej pomoci pre platobné bilancie členských štátov (Ú. v. ES L 53, 23.2.2002, s. 1).

3. Kritériá výberu a zoznamy operácií vybraných na podporu z OP II sa po ich prijatí oznámia monitorovacím výborom pre operačné programy spolufinancované z ESF.

4. Potravinovú a/alebo základnú materiálnu pomoc pre najodkázanejšie osoby môžu nakúpiť samotné partnerské organizácie.

Potravinovú a/alebo základnú materiálnu pomoc pre najodkázanejšie osoby môže nakúpiť aj verejnoprávny subjekt, ktorý ju bezplatne poskytne partnerským organizáciám. V tomto prípade možno potraviny získať z používania, spracovania alebo predaja výrobkov, s ktorými sa nakladá podľa článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, za predpokladu, že je to ekonomicky najvýhodnejšia možnosť a nespôsobí neprimerané oneskorenie pri dodávke potravín partnerským organizáciám. Sumy z takejto transakcie sa použijú v prospech najodkázanejších osôb a ich použitie nesmie viesť k zredukovaniu povinnosti členských štátov spolufinancovať program, stanovenej v článku 20 tohto nariadenia.

Komisia uplatňuje postupy prijaté podľa článku 20 písm. i) nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, podľa ktorého sa výrobky v ňom uvedené môžu používať, spracúvať alebo predávať na účely tohto nariadenia s cieľom zabezpečiť ich čo najväčšiu účinnosť.

5. Táto potravinová a/alebo základná materiálna pomoc sa distribuuje najodkázanejším osobám bezplatne.

6. Operácia podporovaná z fondu nedostáva podporu z viac než jedného operačného programu spolufinancovaného fondom ani zo žiadneho iného nástroja Únie v záujme zamedzenia dvojitému financovaniu.

Článok 24

Formy podpory

Fond využívajú členské štáty na poskytovanie podpory vo forme grantov, obstarávania alebo ich kombinácie. Uvedená podpora však nesmie mať formu pomoci, na ktorú sa vzťahuje článok 107 ods. 1 ZFEÚ.

Článok 25

Formy grantov

1. Granty môžu mať niektorú z týchto foriem:

- a) úhrada skutočne vynaložených a uhradených oprávnených nákladov;
- b) preplatenie na základe jednotkových nákladov;
- c) jednorazové platby nepresahujúce 100 000 EUR verejnej podpory;

d) paušálne financovanie určené uplatnením percentuálneho podielu na jednu alebo niekoľko vymedzených kategórií nákladov.

2. Možnosti uvedené v odseku 1 sa môžu pri jednej operácii kombinovať len v prípade, že každá možnosť sa vzťahuje na inú kategóriu nákladov, alebo ak sa použijú pri po sebe nasledujúcich fázach tejto operácie.

3. Sumy uvedené v odseku 1 písm. b), c) a d) sa stanovujú na základe:

a) spravodlivej, nestrannej a overiteľnej metódy výpočtu založenej na:

i) štatistických údajoch alebo iných objektívnych informáciách;

ii) overených historických údajoch o jednotlivých prijímateľoch alebo na základe uplatnenia ich zvyčajných postupov účtovania nákladov;

b) metód a zodpovedajúcich jednotkových nákladov, jednorazových platieb a paušálneho financovania používaných v rámci režimov grantov financovaných výlučne príslušným členským štátom pri podobnom type operácie a prijímateľa;

c) sadzieb stanovených týmto nariadením;

d) jednotlivých prípadov s odkazom na návrh rozpočtu odsúhlasený *ex ante* riadiacim subjektom, ak verejná podpora neprekročí sumu 100 000 EUR.

4. Sumy vypočítané vo formách grantov uvedených v odseku 1 písm. b), c) a d) sa pokladajú za oprávnené výdavky vynaložené a uhradené zo strany prijímateľa na účely uplatňovania hlavy VI.

5. V dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory pre každú operáciu, sa stanoví metóda, ktorá sa má uplatniť na určenie nákladov operácie a podmienok na vyplatenie grantu.

Článok 26

Oprávnenosť výdavkov

1. Oprávnenosť výdavkov sa určí na základe vnútroštátnych pravidiel s výnimkou prípadov, keď sú stanovené osobitné pravidlá v tomto nariadení alebo na základe tohto nariadenia.

2. Bez ohľadu na odsek 1, náklady oprávnené na podporu z OP I sú:

- a) náklady na nákup potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci;
- b) ak potravinovú alebo základnú materiálnu pomoc nakupuje verejnoprávny subjekt a poskytne ju partnerským organizáciám, náklady na prepravu potravín alebo základnej materiálnej pomoci do skladov partnerských organizácií a náklady na skladovanie v paušálnej sadzbe 1 % nákladov uvedených v písmene a) alebo v riadne odôvodnených prípadoch skutočne vynaložené a uhradené náklady;
- c) administratívne náklady, náklady na dopravu a skladovanie vzniknuté partnerským organizáciám v paušálnej sadzbe 5 % nákladov uvedených v písmene a); alebo 5 % hodnoty potravinových výrobkov, s ktorými sa nakladá podľa článku 16 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013;
- d) náklady na získavanie, dopravu, skladovanie a distribúciu darovaných potravín a s tým priamo spojené činnosti na zvyšovanie informovanosti vynaložené a uhradené partnerskými organizáciami;
- e) náklady na sprievodné opatrenia realizované a vykázané partnerskými organizáciami poskytujúcimi potraviny a/alebo základnú materiálnu pomoc priamo alebo v rámci dohôd o spolupráci najodkázanejším osobám v paušálnej sadzbe 5 % nákladov uvedených v písmene a).

3. Bez ohľadu na odsek 1 sú nákladmi oprávnenými na podporu z operačného programu náklady vynaložené podľa článku 27 ods. 4 alebo v prípade nepriamych nákladov vynaložených podľa článku 27 ods. 4 paušálna sadzba až do výšky 15 % oprávnených priamych nákladov na zamestnancov.

4. Na podporu z operačného programu nie sú oprávnené tieto náklady:

- a) úrok z dlhu;
- b) poskytnutie infraštruktúry;
- c) náklady na použitý tovar;
- d) daň z pridanej hodnoty s výnimkou prípadov, keď nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH.

Článok 27

Technická pomoc

1. Fond môže na podnet Komisie alebo v jej mene financovať prípravu, monitorovanie, administratívnu a technickú pomoc, audit, opatrenia zamerané na šírenie informácií, kontrolu a hodnotenie potrebné pri vykonávaní tohto nariadenia, ako aj činnosti podľa článku 10, a to do výšky 0,35 % jemu pridelených ročných rozpočtových prostriedkov.

2. Komisia konzultuje s členskými štátmi a organizáciami, ktoré zastupujú partnerské organizácie na úrovni Únie, v súvislosti s plánovaným využitím technickej pomoci.

3. V prípade, že sa predpokladá príspevok z fondu, Komisia každoročne vypracuje prostredníctvom vykonávacích aktov svoje plány týkajúce sa typu činností súvisiacich s opatreniami uvedenými v odseku 1.

4. Na podnet členských štátov môže operačný program financovať prípravu, riadenie, monitorovanie, administratívnu a technickú pomoc, audit, opatrenia zamerané na šírenie informácií, kontrolu a hodnotenie potrebné pri vykonávaní tohto nariadenia, a to do výšky 5 % pridelených rozpočtových prostriedkov fondu. Môže financovať aj technickú pomoc a vytváranie kapacít partnerských organizácií.

HLAVA V

RIADENIE A KONTROLA

Článok 28

Všeobecné zásady systémov riadenia a kontroly

Systémy riadenia a kontroly v súlade s článkom 5 ods. 7 stanovujú:

- a) opis funkcií každého subjektu zapojeného do riadenia a kontroly a rozdelenie týchto funkcií v rámci každého subjektu;
- b) dodržiavanie zásady oddelenia funkcií medzi týmito subjektmi a v rámci nich;
- c) postupy na zabezpečenie správnosti a zákonnosti vykázaných výdavkov;
- d) počítačové systémy účtovníctva, uchovávanie a prenosu finančných údajov a údajov o ukazovateľoch, monitorovania a podávania správ;

- e) systémy podávania správ a monitorovania v prípadoch, keď zodpovedný orgán poverí výkonom úloh iný orgán;
- f) režim pre audit fungovania systémov riadenia a kontroly;
- g) systémy a postupy na zabezpečenie adekvátneho audítorského záznamu;
- h) predchádzanie, zisťovanie a opravu nezrovnalostí vrátane podvodu a vymáhanie neoprávnene vyplatených súm vrátane všetkých úrokov z omeškania.

Článok 29

Zodpovednosti v rámci zdieľaného hospodárenia

V súlade so zásadou zdieľaného hospodárenia zodpovedajú členské štáty a Komisia za riadenie a kontrolu programov, a to v súlade so svojimi príslušnými zodpovednosťami stanovenými v tomto nariadení.

Článok 30

Zodpovednosť členských štátov

1. Členské štáty plnia povinnosti v oblasti riadenia, kontroly a auditu a nesú z toho vyplývajúcu zodpovednosť, ktorá je stanovená v pravidlách zdieľaného hospodárenia uvedených v nariadení o rozpočtových pravidlách a v tomto nariadení.
2. Členské štáty predchádzajú nezrovnalostiam, zisťujú a opravujú ich a vymáhajú neoprávnene vyplatené sumy spolu s úrokmi z omeškania. Komisii oznámia nezrovnalosti v príspevkoch z fondu, ktoré presahujú 10 000 EUR, a tiež ju informujú o významnom pokroku v súvisiacich správnych a súdnych konaniach.

Členské štáty nemusia oznámiť Komisii nezrovnalosti týkajúce sa týchto prípadov:

- a) keď nezrovnalosť spočíva výlučne v tom, že realizácia operácie v rámci spolufinancovaného operačného programu zlyhala úplne alebo čiastočne v dôsledku konkurzu prijímateľa;
- b) tých, na ktoré prijímateľ upozornil riadiaci orgán alebo certifikačný orgán dobrovoľne a skôr, ako niektorý z týchto orgánov danú nezrovnalosť zistil, či už pred, alebo po vyplatení verejného príspevku;

- c) tých, ktoré zistil a opravil riadiaci orgán alebo certifikačný orgán pred zahrnutím príslušných výdavkov do výkazu výdavkov, ktorý sa predkladá Komisii.

Vo všetkých ostatných prípadoch, najmä v prípadoch predchádzajúcich konkurzu alebo v prípadoch podozrenia z podvodu, sa zistené nezrovnalosti a súvisiace preventívne a nápravné opatrenia oznámia Komisii.

Ak sumy neoprávnene vyplatené prijímateľovi nemožno vymôcť z dôvodu pochybenia alebo nedbanlivosti členského štátu, členský štát je zodpovedný za uhradenie príslušných súm do rozpočtu Únie. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neoprávnene vyplatenú sumu nebudú vymáhať, ak suma, ktorá sa má vymáhať od prijímateľa, nepresahuje bez úrokov 250 EUR v rámci príspevku z fondu.

Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 62 prijímať delegované akty, ktorými stanoví dodatočné podrobné pravidlá týkajúce sa kritérií na určenie prípadov nezrovnalostí, ktoré je potrebné oznámiť, na určenie toho, ktoré údaje je potrebné uviesť, a týkajúce sa podmienok a postupov, ktoré sa uplatnia pri určovaní, či členské štáty uhradia nevyhnutiteľné sumy.

Komisia prijme vykonávacie akty v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 63 ods. 2, ktorými stanoví interval a formát podávania správ.

3. Členské štáty zabezpečia zavedenie účinných mechanizmov na posúdenie sťažností týkajúcich sa fondu. Za rozsah, pravidlá a postupy týkajúce sa týchto mechanizmov zodpovedajú členské štáty v súlade so svojím inštitucionálnym a právnym rámcom. Členské štáty na požiadanie Komisie preskúmajú sťažnosti predložené Komisii patriace do rozsahu pôsobnosti ich mechanizmov. Členské štáty na požiadanie informujú Komisiu o výsledkoch týchto preskúmaní.

4. Všetky úradné výmeny informácií medzi členským štátom a Komisiou sa uskutočnia pomocou elektronického systému výmeny údajov. Komisia prijme vykonávacie akty s cieľom stanoviť podmienky, s ktorými musí byť tento elektronický systém výmeny údajov v súlade. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 3.

Článok 31

Určenie orgánov

1. Každý členský štát určí pre každý operačný program ako riadiaci orgán vnútroštátny orgán verejnej správy alebo verejnoprávny subjekt. Ten istý riadiaci orgán môže byť určený pre dva operačné programy.

2. Členský štát určí pre každý operačný program ako certifikačný orgán vnútroštátny orgán verejnej správy alebo verejnoprávny subjekt bez toho, aby bol dotknutý odsek 3. Ten istý certifikačný orgán môže byť určený pre dva operačné programy.

3. Členský štát môže pre operačný program určiť riadiaci orgán, ktorý má navyše vykonávať úlohy certifikačného orgánu.

4. Členský štát určí pre každý operačný program ako orgán auditu vnútroštátny orgán verejnej správy alebo verejnoprávny subjekt, ktorý je funkčne nezávislý od riadiaceho orgánu a certifikačného orgánu. Ten istý orgán auditu môže byť určený pre dva operačné programy.

5. Za predpokladu, že sa rešpektuje zásada oddelenia funkcií, môže riadiaci orgán, certifikačný orgán, v prípade OP I a OP II, kde celková výška podpory z fondu nepresahuje 250 000 000 EUR, orgán auditu tvoriť súčasť toho istého orgánu verejnej správy alebo verejnoprávneho subjektu.

6. Členský štát môže určiť jeden alebo viacero sprostredkovateľských orgánov na plnenie určitých úloh riadiaceho orgánu alebo certifikačného orgánu, ktoré spadajú do zodpovednosti uvedeného orgánu. Príslušné dohovory medzi riadiacim orgánom alebo certifikačným orgánom a sprostredkovateľskými subjektmi sa úradne zaznamenávajú v písomnej forme.

7. Členský štát alebo riadiaci orgán môže poveriť riadením časti operačného programu sprostredkovateľský orgán formou písomnej dohody uzavretej medzi sprostredkovateľským orgánom a členským štátom alebo riadiacim orgánom. Sprostredkovateľský orgán poskytne záruky svojej solventnosti a spôsobilosti v príslušnej oblasti, ako aj svojej kapacity administratívneho a finančného riadenia.

8. Členský štát písomne ustanoví pravidlá, ktorými sa spravuje jeho vzťah s riadiacimi orgánmi, certifikačnými orgánmi a orgánmi auditu, vzťahy medzi týmito orgánmi a vzťahy týchto orgánov s Komisiou.

Článok 32

Funkcie riadiaceho orgánu

1. Riadiaci orgán zodpovedá za riadenie operačného programu v súlade so zásadou riadneho finančného hospodárenia.

2. Pokiaľ ide o riadenie operačného programu, riadiaci orgán:

- a) v príslušných prípadoch podporuje činnosť monitorovacieho výboru uvedeného v článku 11 a poskytuje mu informácie, ktoré potrebuje na plnenie svojich úloh, a to najmä údaje o pokroku operačného programu v dosahovaní jeho cieľov, finančné údaje a údaje týkajúce sa ukazovateľov;
- b) pre OP I na základe konzultácií s príslušnými zainteresovanými stranami a pri vylúčení konfliktov záujmov alebo pre OP II v nadväznosti na schválenie monitorovacím výborom uvedeným v článku 11 zostavuje výročné a záverečné správy o realizácii uvedené v článku 13, a predkladá ich Komisii;
- c) sprístupňuje sprostredkovateľským orgánom a prijímateľom informácie, ktoré sú potrebné pre plnenie ich úloh a realizáciu operácií;
- d) vytvorí systém na zaznamenávanie a uchovávanie údajov v elektronickej podobe o každej operácii, ktoré sú potrebné na monitorovanie, hodnotenie, finančné riadenie, preverovanie a audit, vrátane údajov o jednotlivých účastníkoch operácií spolufinancovaných z OP II;
- e) zabezpečuje, aby údaje uvedené v písmene d) boli zhromaždené, vložené a uložené v systéme uvedenom v písmene d) v súlade s ustanoveniami smernice 95/46/ES a v prípade možnosti rozdelené podľa pohlavia.

3. Pokiaľ ide o výber operácií, riadiaci orgán:

- a) vypracúva a prípadne po schválení uplatňuje príslušné nediskrimináčne a transparentné postupy a/alebo kritériá výberu;
- b) zabezpečuje, aby vybraná operácia:
 - i) spadala do rozsahu pôsobnosti fondu a operačného programu;
 - ii) spĺňala kritériá stanovené v operačnom programe a v článkoch 22, 23 a 26;
 - iii) v príslušných prípadoch zohľadňovala zásady stanovené v článku 5 ods. 11, 12, 13 a 14;
- c) zabezpečuje, aby sa prijímateľovi poskytol dokument, ktorým sa stanovujú podmienky udelenia podpory pre každú operáciu, vrátane osobitných požiadaviek týkajúcich sa výrobkov a služieb, ktoré sa majú dodať v rámci operácie, finančného plánu a časového obmedzenia realizácie operácie;

d) sa pred schválením operácie uistí, že prijímateľ má administratívnu, finančnú a prevádzkovú kapacitu na splnenie podmienok uvedených v písmene c);

e) sa uistí, že ak sa operácia začala ešte pred predložením žiadosti o financovanie riadiacemu orgánu, dodržalo sa uplatniteľné právo týkajúce sa operácie;

f) určí typ materiálnej pomoci pre OP I a typ opatrenia pre OP II, ktorým sa pripíšu výdavky na operáciu.

4. Pokiaľ ide o finančné riadenie a kontrolu operačného programu, riadiaci orgán:

a) overuje, či výrobky a služby, ktoré sú predmetom spolufinancovania, boli dodané a či výdavky vykázané prijímateľmi boli uhradené a či sú v súlade s uplatniteľným právom, operačným programom a podmienkami pre získanie podpory na operáciu;

b) zabezpečí, aby prijímatelia zapojení do realizácie operácií, ktoré sa preplácajú na základe skutočne vzniknutých oprávnených nákladov, viedli buď samostatný účtovný systém, alebo vhodné kódové označenie účtov pre všetky transakcie súvisiace s operáciou;

c) zavedie účinné a primerané opatrenia proti podvodom, pričom zohľadňuje zistené riziká;

d) stanoví postupy na zabezpečenie toho, aby sa všetky doklady týkajúce sa výdavkov a auditov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie adekvátneho revízného záznamu, uchovávali v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 28 písm. g);

e) vypracuje vyhlásenie hospodáriaceho subjektu a ročný súhrn uvedený v článku 59 ods. 5 prvom pododseku písm. a) a b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

5. Overenia podľa odseku 4 písm. a) zahŕňajú tieto postupy:

a) administratívne overovanie každej žiadosti prijímateľov o preplatenie;

b) overovanie operácií na mieste.

Frekvencia a pokrytie overovania na mieste sú primerané výške verejnej podpory udelennej na operáciu a úrovni rizika stanovenej takýmito overovaniami a auditmi celého systému riadenia a kontroly, ktoré vykonáva orgán auditu.

6. Overovanie jednotlivých operácií na mieste podľa odseku 5 prvého pododseku písm. b) sa môže vykonávať na vzorke.

7. Ak je riadiaci orgán súčasne prijímateľom v rámci operačného programu, opatreniami na overovanie uvedenými v odseku 4 písm. a) sa zabezpečí primerané oddelenie funkcií.

8. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 62 prijímať delegované akty, ktorými stanoví pravidlá určujúce informácie v súvislosti s údajmi, ktoré sa majú zaznamenávať a uchovávať v elektronickej podobe v rámci monitorovacieho systému vytvoreného podľa odseku 2 písm. d) tohto článku.

Komisia prijme vykonávacie akty, ktorými stanoví technické špecifikácie systému vytvoreného podľa odseku 2 písm. d) tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 3.

9. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 62 prijímať delegované akty, v ktorých stanoví podrobné minimálne požiadavky na revízny záznam uvedený v odseku 4 písm. d) tohto článku v súvislosti s vedením účtovných záznamov a uchovávaním podporných dokumentov na úrovni certifikačného orgánu, riadiaceho orgánu, sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov.

10. S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto článku Komisia prijme vykonávacie akty týkajúce sa vzoru vyhlásenia hospodáriaceho subjektu uvedeného v odseku 4 písm. e). Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 63 ods. 2.

Článok 33

Funkcie certifikačného orgánu

Certifikačný orgán operačného programu je zodpovedný najmä za:

a) zostavenie a predkladanie žiadostí o platby Komisii a za osvedčenie, že pochádzajú zo spoľahlivých systémov účtovníctva, sú založené na overiteľných podporných dokumentoch a boli overené riadiacim orgánom;

b) vypracovanie účtov uvedených v článku 59 ods. 5 prvom pododseku písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách;

- c) osvedčenie úplnosti, presnosti a pravdivosti účtov a súladu výdavkov v nich uvedených s uplatniteľným právom a osvedčenie, že výdavky boli vynaložené na operácie vybrané na financovanie v súlade s kritériami vzťahujúcimi sa na operačný program a s uplatniteľným právom;
- d) zabezpečenie systému na zaznamenávanie a uchovávanie účtovných záznamov o každej operácii v elektronickej podobe, ktorý podporuje všetky údaje potrebné na vypracovanie žiadostí o platbu a účtov vrátane záznamov vymáhateľných súm, vrátených súm a súm odobratých po zrušení celého príspevku na operáciu alebo operačný program alebo jeho časti;
- e) zabezpečenie toho, aby na účely vypracúvania a predkladania žiadostí o platbu dostal od riadiaceho orgánu primerané informácie o postupoch a overeniach vykonaných v súvislosti s výdavkami;
- f) zohľadnenie výsledkov všetkých auditov vykonaných orgánom auditu alebo na jeho zodpovednosť pri vypracúvaní a predkladaní žiadostí o platbu;
- g) vedenie účtovných záznamov v elektronickej podobe o výdavkoch vykázaných Komisii a príslušnom verejnom príspevku vyplatenom prijímateľom;
- h) vedenie záznamov o vymáhateľných sumách a sumách odobratých po zrušení celého príspevku na operáciu alebo jeho časti. Vrátené sumy sa uhradia naspäť do rozpočtu Únie pred ukončením operačného programu tak, že sa odpočítajú z nasledujúceho výkazu výdavkov.

Článok 34

Funkcie orgánu auditu

1. Orgán auditu zabezpečí, aby sa vykonávali audity správneho fungovania systému riadenia a kontroly operačného programu a audity vhodnej vzorky operácií na základe vykázaných výdavkov.

Vykázané výdavky sa kontrolujú na základe reprezentatívnej vzorky alebo v prípade potreby na základe testovania vecnej správnosti a vo všeobecnosti na základe štatistických metód výberu vzorky.

V riadne odôvodnených prípadoch v súlade s medzinárodne uznávanými auditorskými normami, ako aj vo všetkých prípadoch, keď počet operácií v účtovnom roku nie je dostatočný na

použitie štatistickej metódy, sa môže na základe odborného úsudku orgánu auditu použiť neštatistická metóda výberu vzorky.

V takýchto prípadoch musí byť rozsah vzorky dostatočný na to, aby orgánu auditu umožnil vypracovať platnú auditorskú správu v súlade s článkom 59 ods. 5 prvým pododsekom písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Neštatistická metóda výberu vzorky pokrýva najmenej 5 % operácií, v prípade ktorých boli počas účtovného obdobia Komisii vykázané výdavky, a 10 % výdavkov, ktoré boli vykázané Komisii počas účtovného roka.

V prípade, ak celková suma podpory z fondu pre OP I nie je vyššia ako 35 000 000 EUR, orgán auditu môže auditorskú činnosť obmedziť na ročný systémový audit, ktorý zahŕňa testovanie vecnej správnosti na základe kombinácie náhodného testovania operácií a testovania operácií založeného na riziku. Auditorská činnosť sa musí vykonávať v súlade s medzinárodne uznanými auditorskými normami a musí každoročne vyhodnocovať mieru chybovosti v rámci výkazov výdavkov osvedčených Komisiou.

2. Ak audity vykonáva iný subjekt ako orgán auditu, orgán auditu zabezpečí potrebnú funkčnú nezávislosť tohto subjektu.

3. Orgán auditu zabezpečí, aby sa pri audite zohľadňovali medzinárodne uznávané auditorské normy.

4. Do ôsmich mesiacov od prijatia operačného programu vypracuje orgán auditu stratégiu auditu pre výkon auditov. V stratégii auditu sa stanoví metodika vykonávania auditov, metóda výberu vzorky alebo v prípade potreby metóda testovania vecnej správnosti pre audity operácií a plán auditov na aktuálny účtovný rok a dva nasledujúce účtovné roky. Stratégia auditu sa aktualizuje každý rok od roku 2016 do roku 2024 vrátane. Ak sa na dva operačné programy uplatňuje spoločný systém riadenia a kontroly, možno pre príslušné operačné programy vypracovať jednu stratégiu auditu. Orgán auditu predkladá Komisii na požiadanie stratégiu auditu.

5. Orgán auditu vypracúva:

- a) auditorskú správu v súlade s článkom 59 ods. 5 prvým pododsekom písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách;
- b) kontrolnú správu, ktorá obsahuje hlavné zistenia auditov vykonaných v súlade s odsekom 1 vrátane zistení týkajúcich sa nedostatkov zistených v systémoch riadenia a kontroly, ako aj navrhované a zrealizované nápravné opatrenia.

Ak sa na dva operačné programy uplatňuje spoločný systém riadenia a kontroly, môžu sa informácie požadované v písmene b) prvého pododseku spojiť do jednej správy.

6. S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto článku Komisia prijme vykonávacie akty stanovujúce vzory pre stratégiu auditu, auditorskú správu a kontrolnú správu. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 63 ods. 2.

7. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 62 prijímať delegované akty stanovujúce rozsah a obsah auditov operácií a auditov účtov, ako aj metodiku výberu vzoriek operácií uvedených v odseku 1 tohto článku.

8. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 62 prijímať delegované akty, v ktorých stanoví podrobné pravidlá týkajúce sa používania údajov zhromaždených v priebehu auditov vykonaných úradníkmi Komisie alebo oprávnenými zástupcami Komisie.

Článok 35

Postup určenia riadiaceho orgánu a certifikačného orgánu

1. Členský štát oznámi Komisii dátum a spôsob určenia riadiaceho orgánu, ktoré sa vykoná na primeranej úrovni, a prípadne aj certifikačného orgánu, a to pred predložením prvej žiadosti o priebežnú platbu Komisii.

2. Určenia uvedené v odseku 1 vychádzajú zo správy a stanoviska nezávislého orgánu auditu, ktorý posúdi, či tieto orgány spĺňajú kritériá súvisiace s prostredím vnútornej kontroly, riadením rizika, riadiacimi a kontrolnými činnosťami a monitorovaním, ako sa uvádza v prílohe IV.

Nezávislý orgán auditu je orgán auditu alebo iný verejnoprávny či súkromnoprávny subjekt s potrebnou kapacitou pre audit, ktorý je nezávislý od riadiaceho orgánu, prípadne aj od certifikačného orgánu a ktorý vykonáva svoju prácu pri zohľadnení medzinárodne uznaných auditorských noriem.

3. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že riadiaci orgán alebo certifikačný orgán, ktorý bol určený v súvislosti s operačným programom spolufinancovaným z ESF podľa nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 sa pokladá za určený na účely tohto nariadenia.

4. Komisia si môže do jedného mesiaca od oznámenia určenia uvedeného v odseku 1 vyžiadať správu a stanovisko nezávislého orgánu auditu uvedeného v odseku 2 a opis funkcií a postupov existujúcich pre riadiaci orgán alebo prípadne pre certifikačný orgán. Komisia na základe svojho posúdenia rizika rozhodne, či si vyžiada tieto dokumenty.

Komisia môže vzniesť pripomienky do dvoch mesiacov od prijatia dokumentov uvedených v prvom pododseku.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 46, preskúmaním uvedených dokumentov nie je prerušené spracovanie žiadostí o priebežné platby.

5. Ak existujúce výsledky auditu a kontroly ukazujú, že určený orgán už nespĺňa kritériá uvedené v odseku 2, členský štát stanoví na primeranej úrovni a podľa závažnosti problému skúšobnú lehotu, v ktorej sa prijímú potrebné nápravné opatrenia.

Ak určený orgán nevykoná v rámci skúšobnej lehoty určenej členským štátom požadované nápravné opatrenie, členský štát na primeranej úrovni ukončí jeho určenie.

Členský štát bezodkladne oznámi Komisii dátum, od ktorého začína pre určený orgán plynúť skúšobná lehota, pričom poskytne informácie o príslušnej skúšobnej lehote, dátum, ku ktorému sa po vykonaní nápravných opatrení skúšobná lehota skončí, ako aj dátum ukončenia určenia orgánu. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie článku 46, oznámením, že členský štát stanovil pre menovaný orgán skúšobnú lehotu, nie je prerušené spracovanie žiadostí o priebežné platby.

6. Ak je určenie riadiaceho orgánu alebo certifikačného orgánu ukončené, členské štáty v súlade s postupom stanoveným v odseku 2 určia nový orgán, ktorý preberie funkcie riadiaceho orgánu alebo certifikačného orgánu, a informuje o tom Komisiu.

7. S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto článku Komisia prijme vykonávacie akty týkajúce sa vzoru správy a stanoviska nezávislého orgánu auditu a opisu funkcií a postupov riadiaceho orgánu a prípadne certifikačného orgánu. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 3.

Článok 36

Právomoci a zodpovednosť Komisie

1. Komisia sa na základe dostupných informácií vrátane informácií o určení orgánov zodpovedných za riadenie a kontrolu, dokumentov predkladaných každý rok týmito určenými orgánmi v súlade s článkom 59 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách, správ o kontrole, výročných správ o realizácii a auditov vykonaných vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi Únie uistí, že si členské štáty vytvorili systémy riadenia a kontroly, ktoré zodpovedajú tomuto nariadeniu, a že tieto systémy účinne fungujú počas realizácie operačných programov.

2. Úradníci Komisie alebo oprávnení zástupcovia Komisie môžu vykonať auditu alebo kontroly na mieste za podmienky, že oznámenie bolo podané príslušnému vnútroštátnemu orgánu minimálne 12 pracovných dní vopred s výnimkou naliehavých prípadov. Komisia dodržiava zásadu proporcionality tým, že zohľadní potrebu vyhnúť sa neodôvodnenej duplicite auditov alebo kontrol, ktoré vykonávajú členské štáty, úroveň rizika pre rozpočet Únie a potrebu minimalizovať administratívnu záťaž prijímateľov v súlade s týmto nariadením. Rozsah týchto auditov alebo kontrol môže zahŕňať najmä overovanie účinného fungovania systémov riadenia a kontroly v programe alebo jeho časti, v operáciách a hodnoteniach riadneho finančného riadenia operácií alebo programov. Na týchto auditoch alebo kontrolách sa môžu zúčastňovať úradníci alebo oprávnení zástupcovia členského štátu.

Úradníci Komisie alebo oprávnení zástupcovia Komisie, riadne splnomocnení na vykonávanie auditov alebo kontrol na mieste, majú prístup ku všetkým potrebným záznamom, dokumentom a metaúdajom týkajúcim sa operácií podporovaných z fondu, alebo k systémom riadenia a kontroly, bez ohľadu na nosič, na ktorom sú uložené. Členské štáty poskytnú Komisii na požiadanie kópie týchto záznamov, dokumentov a metaúdajov.

Právomoci uvedené v tomto odseku neovplyvňujú uplatňovanie vnútroštátnych predpisov, ktoré vyhradzujú určité úkony zástupcom osobitne určeným vnútroštátnymi právnymi predpismi. Úradníci a oprávnení zástupcovia Komisie sa okrem iného nezúčastňujú na domových prehliadkach ani na úradnom vypočúvaní osôb na základe vnútroštátnych právnych predpisov. Takíto úradníci a zástupcovia však majú prístup k takto získaným informáciám, pričom tým nie sú dotknuté právomoci vnútroštátnych súdov, a v plnej miere sa dodržiavajú základné práva príslušných právnych subjektov.

3. Komisia môže od členského štátu vyžadovať, aby prijal opatrenia potrebné na zabezpečenie účinného fungovania svojich systémov riadenia a kontroly alebo na overenie správnosti výdavkov v súlade s týmto nariadením.

Článok 37

Spolupráca s orgánmi auditu

1. Komisia spolupracuje s orgánmi auditu, aby koordinovala ich plány auditu a auditorské metódy, a s týmito orgánmi si bezodkladne vymieňa výsledky auditov, ktoré sa týkajú systémov riadenia a kontroly.

2. S cieľom uľahčiť túto spoluprácu v prípadoch, keď členský štát určí viac ako jeden orgán auditu, môže členský štát určiť koordinačný orgán.

3. Komisia, orgány auditu a každý koordinačný orgán sa pravidelne stretávajú, vo všeobecnosti najmenej raz ročne, ak sa nedohodnú inak, aby preskúmali výročnú správu o kontrole, auditorskú správu a stratégiu auditu a aby si vymenili názory na otázky týkajúce sa zlepšovania systémov riadenia a kontroly.

HLAVA VI

FINANČNÉ HOSPODÁRENIE, PRESKÚMANIE A SCHVÁLENIE ÚČTOV, FINANČNÉ OPRAVY A ZRUŠENIE VIAZANOSTI

KAPITOLA 1

Finančné hospodárenie

Článok 38

Rozpočtové záväzky

Rozpočtové záväzky Únie, ktoré sa vzťahujú na každý operačný program, sú v období od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020 rozdelené na ročné splátky. Rozhodnutie Komisie, ktorým sa prijíma operačný program, predstavuje finančné rozhodnutie v zmysle článku 84 nariadenia o rozpočtových pravidlách a po oznámení príslušnému členskému štátu právny záväzok v zmysle uvedeného nariadenia.

V prípade každého operačného programu sa rozpočtové záväzok na prvú splátku prijme po prijatí operačného programu Komisiou.

Rozpočtové záväzky na nasledujúce splátky prijíma Komisia každý rok do 1. mája na základe rozhodnutia uvedeného v druhom odseku s výnimkou prípadov, v ktorých sa uplatňuje článok 16 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 39

Platby Komisie

1. Komisia vykonáva platby príspevku z fondu na každý operačný program v súlade s rozpočtovými prostriedkami a v závislosti od dostupných finančných prostriedkov. Každá platba sa priradí k najstaršiemu otvorenému rozpočtovému záväzku fondu.

2. Platby majú formu predbežného financovania, priebežných platieb a platieb konečného zostatku.

Článok 40

Priebežné platby a platby konečného zostatku Komisiou

1. Komisia prepláca ako priebežné platby 90 % sumy vyplývajúcej z uplatňovania miery spolufinancovania stanovenej v rozhodnutí, ktorým sa prijíma operačný program, na oprávnené verejné výdavky uvedené v žiadosti o platbu. Komisia stanoví výšku zostatkových súm, ktoré sa majú preplatiť ako priebežné platby alebo vrátiť v súlade s článkom 50.

2. Bez ohľadu na článok 21 príspevok z fondu vo forme priebežných platieb a platby konečného zostatku nesmie byť vyššia ako maximálna výška príspevku z fondu, ako sa ustanovuje v rozhodnutí Komisie, ktorým sa schvaľuje operačný program.

Článok 41

Žiadosti o platbu

1. Žiadosť o platbu predkladaná Komisii obsahuje všetky informácie, ktoré Komisia potrebuje na vypracovanie účtovnej závierky v súlade s článkom 68 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Žiadosti o platbu zahŕňajú v prípade celého operačného programu a technickej pomoci uvedenej v článku 27 ods. 4:

a) celkovú výšku oprávnených verejných výdavkov, ktoré prijímatelia vynaložili a uhradili pri realizácii operácií, ako ju v účtovnom systéme zaznamenal certifikačný orgán;

b) celkovú výšku verejných výdavkov vynaložených pri realizácii operácií, ako ju v účtovnom systéme zaznamenal certifikačný orgán.

3. Oprávnené výdavky uvedené v žiadosti o platbu musia byť podložené potvrdenými faktúrami alebo účtovnými dokladmi rovnocennej skúšobnej hodnoty s výnimkou foriem podpory podľa článku 25 ods. 1 písm. b), c) a d). Pre tieto formy grantov sú sumy zahrnuté v žiadosti o platbu nákladmi vypočítanými podľa uplatniteľného základu.

4. S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto článku Komisia prijíma vykonávacie akty stanovujúce

vzor žiadostí o platby. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 3.

Článok 42

Platby prijímateľom

1. Riadiaci orgán zabezpečí, aby boli v prípade grantov určených partnerským organizáciám, prijímateľom poskytnuté dostatočné finančné prostriedky na zabezpečenie riadnej realizácie operácií.

2. V závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov z predbežného financovania a priebežných platieb riadiaci orgán zabezpečí, aby prijímateľ dostal celú sumu oprávnených verejných výdavkov, ktorá je splatná v plnej výške najneskôr do 90 dní odo dňa predloženia žiadosti o platbu zo strany prijímateľa. Žiadna suma sa neodpočíta ani nezadrží a ani sa nesmie vyberať žiadny osobitný poplatok alebo iný poplatok s rovnakým účinkom, ktorý by sumy splatné prijímateľom znižoval.

3. Lehotu na platbu uvedenú v odseku 2 môže riadiaci orgán prerušiť v každom z týchto riadne odôvodnených prípadov:

a) suma žiadosti o platbu nie je splatná, alebo neboli poskytnuté zodpovedajúce podkladové dokumenty vrátane dokumentov potrebných na overovanie riadenia podľa článku 32 ods. 4 písm. a);

b) začalo sa vyšetrovanie v súvislosti s možnou nezrovnalosťou týkajúcou sa príslušného výdavku.

Príslušný prijímateľ sa písomne informuje o prerušení a o jeho dôvodoch.

Článok 43

Používanie eura

1. Sumy stanovené v operačných programoch predložených členskými štátmi, výkazoch výdavkov, žiadostiach o platbu, účtoch a výdavky uvedené v ročnej a záverečnej správe o realizácii sú vyjadrené v eurách.

2. Členské štáty, ktoré neprijali euro za svoju menu ku dňu žiadosti o platbu, prepočítajú výšku vynaložených výdavkov v národnej mene na euro. Tieto sumy sa prevedú na euro s použitím mesačného účtovného výmenného kurzu Komisie v mesiaci, v ktorom certifikačný orgán príslušného operačného programu výdavok zaznamenal v účtovníctve. Výmenný kurz Komisia uverejňuje v elektronickej podobe každý mesiac.

3. Keď sa euro stane menou členského štátu, postup prevodu uvedený v odseku 2 zostane v platnosti pre všetky výdavky, ktoré certifikačný orgán zaznamenal v účtovníctve pred dátumom nadobudnutia účinnosti pevného prevodného kurzu medzi národnou menou a eurom.

Článok 44

Vyplácanie a zúčtovanie predbežného financovania

1. Na základe rozhodnutia Komisie, ktorým sa prijíma operačný program, Komisia vypláca predbežné financovanie vo výške 11 % celkového príspevku fondu na príslušný operačný program.

2. Predbežné financovanie sa využíva iba na platby prijímateľom pri realizácii operačného programu. Na tento účel sa bezodkladne sprístupní príslušnému subjektu.

3. Ak do 24 mesiacov odo dňa, keď Komisia vyplátila prvú platbu predbežného financovania, nebola v súvislosti s operačným programom podaná žiadna žiadosť o platbu, Komisii sa uhradí späť celá suma, ktorá bola vyplatená vo forme predbežného financovania. Touto úhradou nie je dotknutý príspevok Únie na príslušný operačný program.

4. Sumu vyplatenú ako predbežné financovanie Komisia plne zúčtuje najneskôr pri ukončení operačného programu.

Článok 45

Lehota na predkladanie žiadostí o priebežné platby a ich uhradenie

1. Certifikačný orgán pravidelne predkladá žiadosť o priebežnú platbu v súlade s článkom 41 ods. 2 zahŕňajúcu sumy zaznamenané v jeho účtovnom systéme v účtovnom roku. V prípade, keď to považuje za potrebné, môže však certifikačný orgán zahrnúť takéto sumy do žiadostí o platbu predložených v nasledujúcich účtovných rokoch.

2. Certifikačný orgán predloží konečnú žiadosť o priebežnú platbu do 31. júla nasledujúceho po konci predchádzajúceho účtovného obdobia a v každom prípade pred prvou žiadosťou o priebežnú platbu v nadchádzajúcom účtovnom roku.

3. Prvá žiadosť o priebežnú platbu sa podáva až po tom, ako Komisia dostane oznámenie o určení riadiaceho orgánu a certifikačného orgánu v súlade s článkom 35.

4. Priebežné platby sa neuhrádzajú na operačný program, ak výročná správa o realizácii nebola zaslaná Komisii v súlade s článkom 13.

5. V závislosti od dostupných finančných prostriedkov Komisia uhradí priebežnú platbu najneskôr do 60 dní odo dňa, keď Komisia zaevidovala žiadosť o platbu.

Článok 46

Prerušenie platobnej lehoty

1. Lehotu na úhradu priebežnej platby môže delegovaný povolujujúci úradník v zmysle nariadenia o rozpočtových pravidlách prerušiť najviac na šesť mesiacov, ak:

- a) na základe informácií poskytnutých vnútroštátnym orgánom auditu alebo orgánom auditu Únie existujú jasné dôkazy, ktoré naznačujú závažné nedostatky vo fungovaní systému riadenia a kontroly;
- b) delegovaný povolujujúci úradník musí vykonať dodatočné overenie po tom, ako dostal na vedomie informácie, ktoré ho varovali, že výdavky v žiadosti o platbu sú spojené s nezrovnalosťou, ktorá má vážne finančné dôsledky;
- c) nebol predložený niektorý z dokumentov požadovaných v zmysle článku 59 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Členský štát môže súhlasiť s predĺžením obdobia prerušenia o ďalšie tri mesiace.

2. Delegovaný povolujujúci úradník obmedzí prerušenie na časť výdavkov, ktorých sa týka žiadosť o platbu a ktoré sú ovplyvnené prvkami uvedenými v prvom pododseku odseku 1, s výnimkou prípadu, keď nemožno určiť časť ovplyvnených výdavkov. Delegovaný povolujujúci úradník bezodkladne písomne informuje členský štát a riadiaci orgán o dôvode prerušenia a požiada ich o napravenie tejto situácie. Delegovaný povolujujúci úradník prerušenie ukončí hneď, ako sa prijímú potrebné opatrenia.

Článok 47

Pozastavenie platieb

1. Komisia môže pozastaviť všetky priebežné platby alebo ich časť, ak dôjde k splneniu jednej alebo viacerých z týchto podmienok:

- a) existuje závažný nedostatok v účinnom fungovaní systému riadenia a kontroly operačného programu, ktorý ohrozuje príspevok Únie na operačný program a pre ktorý neboli prijaté nápravné opatrenia;

- b) výdavky vo výkaze výdavkov sú spojené s nezrovnalosťou, ktorá má závažné finančné dôsledky a nebola opravená;
- c) členský štát neprijal potrebné opatrenia na nápravu situácie, ktorá viedla k prerušeniu podľa článku 46;
- d) existuje závažný nedostatok v kvalite a spoľahlivosti systému monitorovania alebo v údajoch o ukazovateľoch;

2. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodnúť o pozastavení všetkých priebežných platieb alebo ich časti po tom, ako poskytla členskému štátu možnosť predložiť svoje pripomienky.

3. Komisia zruší pozastavenie všetkých priebežných platieb alebo ich časti, ak členský štát prijal potrebné opatrenia, ktoré umožňujú zrušenie takéhoto pozastavenia.

KAPITOLA 2

Príprava, preskúmanie a schválenie účtov a ukončenie operačných programov

Článok 48

Predkladanie informácií

V lehote stanovenej v článku 59 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách predkladajú členské štáty Komisii od roku 2016 do roku 2025 vrátane každoročne nasledovné dokumenty uvedené v uvedenom článku, a to:

- a) účty uvedené v článku 49 ods. 1 tohto nariadenia za predchádzajúci účtovný rok;
- b) vyhlásenie hospodáriaceho subjektu a ročný súhrn uvedený v článku 32 ods. 4 písm. e) tohto nariadenia za predchádzajúci účtovný rok;
- c) auditorskú správu a kontrolnú správu uvedenú v článku 34 ods. 5 písm. a) a b) tohto nariadenia za predchádzajúci účtovný rok.

Článok 49

Vypracovanie účtov

1. Účty uvedené v článku 59 ods. 5 prvom pododseku písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách sa predkladajú Komisii pre každý operačný program. Účty sa týkajú účtovného roka a obsahujú:

- a) celkovú výšku oprávnených verejných výdavkov zaevidovaných v účtovných systémoch certifikačného orgánu, ktoré boli zahrnuté v žiadostiach o platbu predložených Komisii v súlade s článkom 41 a článkom 45 ods. 2 do 31. júla nasledujúceho po skončení účtovného roka, celkovú výšku zodpovedajúcich oprávnených verejných výdavkov vynaložených počas realizácie operácií a celkovú výšku zodpovedajúcich platieb prijímateľom podľa článku 42 ods. 2;
- b) sumy odňaté a vrátené počas účtovného roka, sumy, ktoré sa majú vrátiť na konci účtovného roka, a nevymožiteľné sumy;
- c) zosúladenie výdavkov uvedených v súlade s písmenom a) s výdavkami vykázanými za ten istý účtovný rok v žiadostiach o platbu, spolu s vysvetlením všetkých rozdielov.

2. Ak členský štát vylúči zo svojich účtov výdavky, ktoré v minulosti už boli zahrnuté do žiadosti o priebežnú platbu za účtovný rok, pretože sú predmetom priebežného hodnotenia ich zákonnosti a správnosti, všetky takéto výdavky alebo ich časť, ktoré sa následne uznajú za zákonné a správne, možno zahrnúť do žiadosti o priebežnú platbu týkajúcej sa nasledujúcich účtovných rokov.

3. S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto článku Komisia prijme vykonávacie akty stanovujúce vzor pre účty uvedené v tomto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 3.

Článok 50

Preskúmanie a schválenie účtov

1. Komisia v súlade s článkom 59 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách preskúma do 31. mája roku, ktorý nasleduje po skončení účtovného obdobia, dokumenty, ktoré členský štát predložil podľa článku 48 tohto nariadenia.

Členský štát poskytne na žiadosť Komisie všetky potrebné dodatočné informácie, ktoré jej umožnia zistiť, či sú účty úplné, presné a pravdivé, a to v lehote stanovenej v prvom pododseku tohto odseku.

2. Komisia schváli účty, ak môže dospieť k záveru, že účty sú úplné, presné a pravdivé. Komisia dospeje k takémuto záveru, ak orgán auditu vydal svoju auditorskú správu bez výhrad k úplnosti, presnosti a pravdivosti účtov za predpokladu, že Komisia nemá osobitný dôkaz o tom, že auditorská správa k účtom je nespoľahlivá.

3. Komisia informuje členský štát v lehote stanovenej v odseku 1, či môže účty schváliť.

4. Ak z dôvodov, ktoré možno pripísať členskému štátu, Komisia nemôže účty schváliť v lehote stanovenej v odseku 1, Komisia o tom informuje členské štáty, pričom uvedie dôvody v súlade s odsekom 2 a opatrenia, ktoré majú byť prijaté, a lehotu na ich vykonanie. Komisia na konci tejto lehoty informuje členský štát, či môže schváliť účty.

5. Otázky zákonnosti a správnosti podkladových transakcií týkajúcich sa výdavkov zaznamenaných v účtoch sa pri schvaľovaní účtov zo strany Komisie nezohľadňujú. Bez toho, aby boli dotknuté články 46 a 47, postupom preskúmania a schválenia účtov sa nepreruší spracovanie žiadostí o priebežné platby a nevedie to k pozastaveniu platieb.

6. Komisia na základe schválených účtov vypočíta sumu účtovaných fondov za účtovný rok a následné úpravy v súvislosti s platbami pre členský štát. Komisia zohľadní:

- i) sumy v účtoch uvedené v článku 49 ods. 1 písm. a) a pri ktorých sa má uplatňovať miera spolufinancovania stanovená v článku 20;
- ii) celkovú výšku platieb, ktoré uskutočnila Komisia počas daného účtovného roka, pozostávajúcu z priebežných platieb uhradených Komisiou v súlade s článkom 21 a článkom 40 ods. 1.

7. Komisia v nadväznosti na výpočet vykonaný podľa odseku 6 tohto článku uhradí do 30 dní od schválenia účtov akúkoľvek dodatočnú splatnú sumu. Ak existuje suma, ktorú má vrátiť členský štát, stáva sa predmetom príkazu Komisie na vymáhanie, ktorý sa podľa možnosti vykoná započítaním proti sumám, ktoré sa majú vyplatiť členskému štátu v nasledujúcich platbách v rámci toho istého operačného programu. Takéto vrátenie nepredstavuje finančnú opravu a nezníži sa ním podpora z fondu na operačný program. Vrátená suma predstavuje pripísaný príjem v súlade s článkom 177 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

8. Ak Komisia po uplatnení postupu stanoveného v odseku 4 nemôže schváliť účty, na základe dostupných informácií a v súlade s odsekom 6 stanoví sumu účtovaných fondov za účtovný rok a informuje členský štát. Ak členský štát do dvoch mesiacov

od poskytnutia uvedenej informácie Komisiou oznámi Komisii svoj súhlas, uplatňuje sa odsek 7. V prípade neexistencie takeého súhlasu Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodnutie, ktorým stanoví sumu účtovaných fondov za účtovný rok. Takéto rozhodnutie nepredstavuje finančnú opravu a nezníži sa ním podpora z fondu na operačný program. Komisia na základe tohto rozhodnutia vykoná v súlade s odsekom 7 úpravy platieb členskému štátu.

9. Schválením účtov Komisiou ani rozhodnutím Komisie podľa odseku 8 nie je dotknuté vykonávanie opráv podľa článkov 55 a 56.

10. Členské štáty môžu nahradiť nesprávne sumy, ktoré sa zistili po predložení účtov, vykonaním príslušných úprav účtov za účtovný rok, v ktorom sa táto nezrovnalosť zistila, a to bez toho, aby boli dotknuté články 55 a 56.

Článok 51

Dostupnosť dokumentov

1. Riadiaci orgán zabezpečí, aby všetky podporné dokumenty týkajúce sa výdavkov podporovaných z fondu na operácie, v prípade ktorých celkové oprávnené verejné výdavky predstavujú menej ako 1 000 000 EUR, boli na požiadanie k dispozícii Komisii a Európskemu dvoru audítorov počas obdobia troch rokov od 31. decembra po predložení účtov, v ktorých sú tieto výdavky na operácie zahrnuté.

V prípade iných operácií než tých, ktoré sú uvedené v prvom pododseku, sa sprístupnia všetky podporné dokumenty počas obdobia dvoch rokov od 31. decembra po predložení účtov, v ktorých sú zahrnuté konečné výdavky na dokončenú operáciu.

Riadiaci orgán môže rozhodnúť, že na operácie, ktorých celkové oprávnené výdavky sú nižšie ako 1 000 000 EUR, uplatní pravidlo uvedené v druhom pododseku.

Obdobie uvedené v prvom pododseku sa preruší buď v prípade súdneho konania, alebo na základe riadne odôvodnenej žiadosti Komisie.

2. Riadiaci orgán informuje prijímateľov o počiatkovom dátume obdobia uvedeného v odseku 1.

3. Dokumenty sa uchovávajú buď vo forme originálov, alebo úradne overených kópií originálov, alebo na všeobecne prijímaných nosičoch údajov vrátane elektronických verzií originálnych dokumentov alebo dokumentov, ktoré existujú iba v elektronickej forme.

4. Dokumenty sa uchovávajú vo forme, ktorá umožňuje identifikáciu subjektov, na ktoré sa údaje vzťahujú, počas obdobia, ktoré nie je dlhšie, ako je nevyhnutné na účely, na ktoré boli údaje zozbierané alebo na ktoré boli ďalej spracované.

5. Postup osvedčovania zhody dokumentov uchovávaných na všeobecne prijímaných nosičoch údajov s originálnym dokumentom stanovujú vnútroštátne orgány a zabezpečí, aby uchovávané verzie spĺňali vnútroštátne zákonné požiadavky a boli spoľahlivé na účely auditu.

6. Ak dokumenty existujú len v elektronickej forme, používané počítačové systémy musia spĺňať uznávané bezpečnostné normy, ktoré zabezpečujú, aby uchovávané dokumenty spĺňali vnútroštátne zákonné požiadavky a boli spoľahlivé na účely auditu.

Článok 52

Predkladanie záverečných dokladov a vyplácanie konečného zostatku

1. Okrem dokumentov uvedených v článku 48 za posledný účtovný rok od 1. júla 2023 do 30. júna 2024 členské štáty predložia záverečnú správu o vykonávaní operačného programu.

2. Záverečná platba sa uhradí najneskôr tri mesiace po dátume schválenia účtov posledného účtovného roka alebo jeden mesiac po dátume prijatia záverečnej správy o realizácii, podľa toho, čo nastane neskôr.

KAPITOLA 3

Finančné opravy a vymáhanie platieb

Článok 53

Finančné opravy vykonané členskými štátmi

1. Členské štáty sú v prvom rade zodpovedné za vyšetrovanie nezrovnalostí a za uskutočňovanie požadovaných finančných opráv a vymáhanie platieb. V prípade systémovej nezrovnalosti členský štát rozšíri svoje vyšetrovanie na všetky operácie, ktoré by mohli byť ovplyvnené.

2. Členské štáty vykonajú požadované finančné opravy v súvislosti s individuálnymi alebo systémovými nezrovnalosťami zistenými v operáciách alebo operačných programoch.

Finančné opravy pozostávajú zo zrušenia celého verejného príspevku na operáciu alebo operačný program alebo jeho časti. Členský štát vezme do úvahy povahu a závažnosť nezrovnalostí a finančnú stratu spôsobenú fondmi a vykoná primeranú opravu. Riadiaci orgán zaznamená finančné opravy v účtoch za účtovný rok, v ktorom sa rozhodlo o zrušení.

3. Príspevok z fondu zrušený v súlade s odsekom 2 môže členský štát opätovne použiť v rámci príslušného operačného programu za podmienok uvedených v odseku 4.

4. Príspevok zrušený v súlade s odsekom 2 nemožno opätovne použiť na žiadnu operáciu, ktorá bola predmetom opravy, alebo v prípade, že sa finančná oprava uskutočnila z dôvodu systémovej nezrovnalosti, na žiadnu operáciu, ktorá bola ovplyvnená systémovou nezrovnalosťou.

5. Finančná oprava nemá vplyv na povinnosť členských štátov požadovať náhrady podľa tohto článku.

Článok 54

Finančné opravy vykonané Komisiou

1. Komisia vykoná finančné opravy prostredníctvom vykonávacích aktov zrušením celého príspevku Únie na operačný program alebo jeho časti a účinným vymáhaním od členského štátu s cieľom vylúčiť z financovania Únie tie výdavky, ktoré porušujú uplatniteľné právo.

2. Porušenie uplatniteľného práva vedie k finančnej oprave len v súvislosti s výdavkami, ktoré boli vykázané Komisii, a len vtedy, ak je splnená jedna z týchto podmienok:

a) porušenie ovplyvnilo výber operácie orgánom zodpovedným za podporu z fondu alebo v prípadoch, ak vzhľadom na povahu porušenia nie je možné určiť tento vplyv, ale existuje odôvodnené riziko, že porušenie malo takýto vplyv;

b) porušenie ovplyvnilo výšku výdavkov uznaných na preplatenie z rozpočtu Únie alebo v prípadoch, ak vzhľadom na povahu porušenia nie je možné vyčíslť jeho finančný dosah, ale hrozí odôvodnené riziko, že porušenie malo takýto vplyv.

3. Komisia pri rozhodovaní o finančnej oprave podľa odseku 1 dodrží zásadu proporcionality tým, že zohľadní povahu a závažnosť porušenia uplatniteľného práva a jeho finančné dôsledky pre rozpočet Únie. Komisia informuje Európsky parlament a Radu o rozhodnutiach prijatých s cieľom vykonať finančné opravy.

Článok 55

Kritériá pre finančné opravy vykonané Komisiou

1. Komisia vykonáva finančné opravy prostredníctvom vykonávacích aktov zrušením celého príspevku Únie na operačný program alebo jeho časti v súlade s článkom 54 po tom, ako na základe potrebného preskúmania dospeje k záveru, že:

- a) v účinnom fungovaní systému riadenia a kontroly operačného programu existujú závažné nedostatky, ktoré ohrozili príspevok Únie už vyplatený na operačný program;
- b) členský štát si pred začatím postupu opravy podľa tohto odseku neplnil svoje povinnosti podľa článku 53;
- c) výdavky uvedené v žiadosti o platbu sú nesprávne a členský štát ich pred začatím postupu opravy podľa tohto odseku neopravil.

Komisia vychádza pri finančných opravách z jednotlivých prípadov zistených nezrovnalostí a berie do úvahy, či je povaha nezrovnalosti systémová. Keď sa suma nesprávnych výdavkov účtovaných fondu nedá presne určiť, Komisia uplatní paušálnu sadzbu alebo extrapolovanú finančnú opravu.

2. Komisia pri rozhodovaní o oprave podľa odseku 1 dodržiava zásadu proporcionality tým, že zohľadní povahu a závažnosť nezrovnalosti a rozsah a finančné dôsledky nedostatkov systémov riadenia a kontroly zistených v operačnom programe.

3. Keď Komisia vo svojom stanovisku vychádza zo správ iných audítorov než audítorov svojich útvarov, vyvodí vlastné závery o finančných dôsledkoch po preskúmaní opatrení prijatých príslušným členským štátom podľa článku 53 ods. 2, oznámení zaslaných podľa článku 30 ods. 2 a všetkých odpovedí členského štátu.

4. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 62 prijímať delegované akty stanovujúce podrobné pravidlá týkajúce sa kritérií, na základe ktorých sa určia závažné nedostatky v účinnom fungovaní systémov riadenia a kontroly, a to aj základné typy takýchto nedostatkov, kritérií pre stanovenie úrovne finančnej opravy, ktorá sa má uplatniť, a kritérií použitia paušálnej sadzby alebo extrapolovaných finančných opráv.

Článok 56

Postup finančných opráv vykonaných Komisiou

1. Pred prijatím rozhodnutia o finančnej oprave Komisia začne postup tým, že informuje členský štát o predbežných záveroch svojho skúmania a požiada členský štát, aby do dvoch mesiacov predložil svoje pripomienky.

2. Ak Komisia navrhne finančnú opravu na základe extrapolácie alebo paušálnej sadzby, členský štát dostane príležitosť preukázať prostredníctvom preskúmania príslušnej dokumentácie, že skutočný rozsah nezrovnalosti bol menší než ako vyplývalo z posúdenia Komisie. Po dohode s Komisiou môže členský štát obmedziť rozsah tohto preskúmania na primeraný podiel alebo vzorku príslušnej dokumentácie. Okrem riadne odôvodnených prípadov nepresiahne čas povolený na takéto preskúmanie ďalšiu lehotu dvoch mesiacov po uplynutí dvojmesačnej lehoty uvedenej v odseku 1.

3. Komisia zohľadní všetky dôkazy poskytnuté zo strany členského štátu v lehote stanovenej v odsekoch 1 a 2.

4. Keď členský štát neprijme predbežné závery Komisie, Komisia ho pozve na vypočutie, aby zabezpečila, že budú k dispozícii všetky relevantné informácie a pripomienky, ktoré tvoria základ pre jej závery o uplatňovaní finančných opráv.

5. V prípade dohody a bez toho, aby bol dotknutý odsek 7 tohto článku, môže členský štát opätovne použiť finančné prostriedky v súlade s článkom 53 ods. 3.

6. S cieľom uplatniť finančné opravy Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodnutie do šiestich mesiacov od dátumu vypočutia alebo od dátumu prijatia dodatočných informácií, ak členský štát po vypočutí súhlasí s predložením takýchto dodatočných informácií. Komisia zohľadní všetky informácie a pripomienky predložené v priebehu postupu. Ak sa vypočutie neuskutoční, šesťmesačné obdobie začne plynúť dva mesiace po dátume listu, ktorým Komisia pozyva členský štát na vypočutie.

7. Ak Komisia pri vykonávaní svojich zodpovedností podľa článku 36 alebo Európsky dvor audítorov zistia nezrovnalosti preukazujúce závažné nedostatky v účinnom fungovaní systémov riadenia a kontroly, na základe výslednej finančnej opravy sa zníži podpora z fondu na operačný program.

Prvý pododsek sa neuplatní v prípade závažných nedostatkov v efektívnom fungovaní riadiaceho a kontrolného systému, ktoré pred ich zistením zo strany Komisie alebo Európskeho dvora audítorov:

- a) boli uvedené vo vyhlásení hospodáriaceho subjektu, výročnej kontrolnej správe alebo audítorskej správe predložených Komisii v súlade s článkom 59 odsek 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo v iných audítorských správach orgánu auditu predložených Komisii, a sa prijali príslušné opatrenia; alebo
- b) boli predmetom náležitých nápravných opatrení zo strany členského štátu.

Hodnotenie závažných nedostatkov v účinnom fungovaní kontrolného a riadiaceho systému vychádza z uplatniteľného práva, keď boli predložené príslušné vyhlásenia hospodáriaceho subjektu, výročné kontrolné správy a audítorské správy.

Pri rozhodovaní o finančnej oprave Komisia:

- a) dodržiava zásadu proporcionality tým, že zohľadní povahu a závažnosť závažných nedostatkov v účinnom fungovaní systému riadenia a kontroly a ich finančné dôsledky pre rozpočet Únie;
- b) na účely uplatňovania paušálnej sadzby alebo extrapolovanej opravy vylúči neoprávnené výdavky, ktoré predtým zistil členský štát a ktoré boli predmetom úpravy v účtoch v súlade s článkom 50 ods. 10, ako aj výdavky, ktoré podliehajú prebiehajúcemu posúdeniu ich zákonnosti a správnosti v zmysle článku 49 ods. 2;
- c) zohľadní paušálnu sadzbu alebo extrapolované opravy, ktoré v súvislosti s výdavkami vykonal členský štát z dôvodov iných závažných nedostatkov zistených týmto členským štátom pri určovaní reziduálneho rizika pre rozpočet Únie.

Článok 57

Vrátenie platieb

1. Vrátenie akejkoľvek sumy do rozpočtu Únie sa uskutoční pred dátumom splatnosti uvedeným v príkaze na vymáhanie vydanom v súlade s článkom 73 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Dátumom splatnosti je posledný deň druhého mesiaca, ktorý nasleduje po vydaní príkazu.

2. Akékoľvek omeškanie pri vrátení platby má za následok vznik úroku z dôvodu oneskorenej platby, ktorý začína dátumom splatnosti a končí dňom skutočnej úhrady. Sadzba takého úroku je o jeden a pol percentuálneho bodu vyššia

ako sadzba, ktorú v súvislosti s jej veľkými operáciami refinancovania uplatňuje Európska centrálna banka v prvý pracovný deň mesiaca, v ktorom nastane dátum splatnosti.

Článok 58

Proporcionálna kontrola operačných programov

1. Na operácie, ktorých celkové oprávnené výdavky nepresahujú 150 000 EUR, sa vzťahuje maximálne jeden audit vykonaný buď orgánom auditu alebo Komisiou pred predložením účtov za účtovný rok, v ktorom bola operácia dokončená. Na ostatné operácie sa nevzťahuje viac ako jeden audit za účtovný rok vykonaný buď orgánom auditu alebo Komisiou pred predložením účtov za účtovný rok, v ktorom bola operácia dokončená. Operácie nepodliehajú auditu Komisie alebo orgánu auditu v tom roku, v ktorom už vykonal audit Európsky dvor audítorov, za predpokladu, že výsledky auditu týchto operácií vykonaného Európskym dvorom audítorov môže použiť orgán auditu alebo Komisia na účely splnenia svojich príslušných úloh.

2. Audit operácie podporovanej z OP I môže zahŕňať všetky štádiá jej realizácie a všetky úrovne distribučného reťazca s jedinou výnimkou kontroly konečných príjemcov, pokiaľ sa v posúdení rizika nezistí osobitné riziko nezrovnalostí alebo podvodu.

3. V prípade operačných programov, v súvislosti s ktorými z najaktuálnejšej audítorskej správy vyplýva, že neboli zistené závažné nedostatky, sa Komisia môže s orgánom auditu na najbližšom stretnutí uvedenom v článku 37 ods. 2 dohodnúť na znížení miery požadovanej audítorskej práce, aby bola úmerná zistenému riziku. V takýchto prípadoch Komisia vykoná svoje vlastné audity na mieste iba vtedy, ak existuje dôkaz o nedostatkoch v systéme riadenia a kontroly, ktoré ovplyvňujú výdavky vykázané Komisii v účtovnom roku, za ktorý Komisia schválila účty.

4. V prípade operačných programov, v súvislosti s ktorými Komisia dospeje k záveru, že správa orgánu auditu je spoľahlivá, sa s orgánom auditu môže dohodnúť na obmedzení vykonávania auditov Komisie na mieste zameraných na kontrolu práce orgánu auditu, pokiaľ neexistuje dôkaz o nedostatkoch v práci orgánu auditu za účtovný rok, za ktoré Komisia schválila účty.

5. Bez ohľadu na odsek 1 môže orgán auditu a Komisia vykonať audity operácií v prípade, že z posúdenia rizika alebo auditu Európskeho dvora audítorov vyplynie, že existuje osobitné riziko nezrovnalosti alebo podvodu, v prípade, že existuje dôkaz o závažných nedostatkoch v účinnom fungovaní systému riadenia a kontroly príslušného operačného programu, a počas obdobia uvedeného v článku 51 ods. 1. Komisia môže na účely posúdenia práce orgánu auditu preskúmať revízný záznam orgánu auditu alebo sa zúčastniť na auditoch na mieste, ktoré orgán auditu vykonáva, a ak je to v súlade s medzinárodne uznávanými audítorskými normami potrebné na účely získania istoty o účinnom fungovaní orgánu auditu, môže Komisia vykonať audity operácií.

KAPITOLA 4

Zrušenie viazanosti

Článok 59

Zrušenie viazanosti

1. Komisia zruší viazanosť akejkoľvek časti sumy v operačnom programe, ktorá nebola použitá na platbu predbežného financovania a priebežné platby do 31. decembra tretieho rozpočtového roku nasledujúceho po roku prijatia rozpočtového záväzku v rámci operačného programu, alebo v prípade ktorého nebola v súlade s článkom 45 predložená žiadosť o platbu vypracovaná v súlade s článkom 41, a to aj žiadosť o platbu, na ktorú sa vzťahuje prerušenie platobnej lehoty, a to buď na celú platbu alebo jej časť, alebo na ktorú sa vzťahuje prerušenie platieb.

2. Viazanosť časti záväzkov, ktorá je 31. decembra 2023 ešte otvorená, sa zruší, ak nebol Komisii do lehoty stanovenej v článku 52 ods. 1 predložený ktorýkoľvek z dokumentov požadovaných podľa článku 52 ods. 1.

Článok 60

Výnimka zo zrušenia viazanosti

1. Suma, ktorej sa zrušenie viazanosti týka, sa zníži o sumy rovnocenné tej časti rozpočtového záväzku, pre ktorú:

- a) sú operácie pozastavené súdnym konaním alebo správnym odvolaním s odkladným účinkom; alebo
- b) nebolo možné požiadať o vyplatenie z dôvodu vyššej moci, ktorá závažným spôsobom ovplyvňuje vykonávanie celého operačného programu alebo jeho časti.

Vnútroštátne orgány, ktoré sa odvolávajú na vyššiu moc podľa písmena b) prvého pododseku, preukážu priame dôsledky vyššej moci na vykonávanie celého operačného programu alebo jeho časti.

Na účely písmen a) a b) prvého pododseku možno o zníženie požiadať raz, ak odklad alebo pôsobenie vyššej moci netrvali dlhšie než jeden rok, alebo niekoľkokrát, ak to zodpovedá dĺžke pôsobenia vyššej moci alebo počtu rokov medzi dátumom súdneho alebo správneho rozhodnutia, ktoré majú odkladný účinok na realizáciu operácie, a dátumom konečného súdneho alebo správneho rozhodnutia.

2. Členský štát zašle Komisii do 31. januára informácie o výnimkách uvedených v odseku 1 prvom pododseku písm. a) a b), pokiaľ ide o sumu, ktorá sa má vykázať do konca predchádzajúceho roka.

Článok 61

Postup

1. Komisia včas informuje členský štát a riadiaci orgán, ak existuje riziko uplatnenia pravidla zrušenia viazanosti podľa článku 59.

2. Komisia informuje členský štát a riadiaci orgán o sume zrušenia viazanosti, ktorá vyplýva z informácií, ktoré získala k 31. januáru.

3. Členský štát má dva mesiace na to, aby súhlasil so sumou zrušenia viazanosti alebo predložil svoje pripomienky.

4. Členský štát predloží Komisii do 30. júna zrevidovaný finančný plán, v ktorom pre príslušný rozpočtový rok zohľadní zníženie sumy podpory na operačný program. Ak takýto plán nepredloží, Komisia zreviduje finančný plán tým, že zníži príspevok z fondu na príslušný rozpočtový rok.

5. Komisia zmení rozhodnutie o prijatí operačného programu prostredníctvom vykonávacích aktov najneskôr do 30. septembra.

HLAVA VII

DELEGOVANIE PRÁVOMOCI, VYKONÁVACIE A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 62

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 13 ods. 6, článku 30 ods. 2 piatom pododseku, článku 32 ods. 8 prvom pododseku, článku 32 ods. 9, článku 34 ods. 7, článku 34 ods. 8 a článku 55 ods. 4 sa udeľuje na dobu neurčitú od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

3. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

4. Delegovaný akt nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Ak po uplynutí uvedenej lehoty ani Európsky parlament, ani Rada nevzniesli voči delegovanému aktu námietku, akt sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* a nadobudne účinnosť dňom uvedeným v akte.

Delegovaný akt sa môže uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie* a nadobudnúť účinnosť pred uplynutím uvedenej lehoty, ak Európsky parlament, ako aj Rada informovali Komisiu o ich úmysle nevzniesť námietku.

Ak Európsky parlament alebo Rada vznesie voči delegovanému aktu námietku, akt nenadobudne účinnosť. Inštitúcia, ktorá voči delegovanému aktu vznesla námietku, túto námietku odôvodní.

Článok 63

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak výbor nevydá stanovisko, Komisia prijme návrh vykonávacieho aktu ohľadom vykonávacích právomocí uvedených v článku 32 ods. 8 druhom pododseku tohto článku a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 64

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Uplatňuje sa od 1. januára 2014.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 11. marca 2014

Za Európsky parlament
predseda
M. SCHULZ

Za Radu
predseda
D. KOURKOULAS

PRÍLOHA I

VZORY PRE OPERAČNÝ PROGRAM

1. Vzor pre operačný program OP I

Kapitola Oddiel Pododdiel		Opis/Pripomienky	Rozsah (znakov)
1.	IDENTIFIKÁCIA	Tento oddiel slúži len na identifikáciu príslušného programu. V tomto oddiele sa jasne uvedie nasledujúce: členský štát názov operačného programu CCI	200
2.	FORMULÁCIA PROGRAMU		
2.1	Situácia	Identifikácia a odôvodnenie predmetnej(-ých) materiálnej(-ych) deprivácie(-í)	4 000
		Uvedenie typu predmetnej(-ých) materiálnej(-ych) deprivácie(-í), na ktorú(-é) sa vzťahuje operačný program	200
2.2.	Predmetná materiálna deprivácia	Každému typu predmetnej materiálnej deprivácie sa venuje jeden oddiel (a zodpovedajúce pododdiely)	
2.2.1.	Opis	Opis hlavných charakteristických črt distribúcie potravinovej alebo základnej materiálnej pomoci, ktorá sa má poskytnúť, a zodpovedajúce sprievodné opatrenia	4 000
2.2.2.	Vnútroštátne schémy	Opis vnútroštátnych schém, ktoré sa majú podporiť	2 000
2.3.	Iné	Akékoľvek iné informácie, ktoré sa pokladajú za potrebné	4 000
3.	VYKONÁVANIE		
3.1.	Identifikácia najodkázanejších osôb	Opis mechanizmu na stanovenie kritérií oprávnenosti pre najodkázanejšie osoby a prípadné rozdelenie podľa typu predmetnej materiálnej deprivácie	2 000
3.2.	Výber operácií	Kritériá výberu operácií a opis mechanizmov výberu a prípadné rozdelenie podľa typu predmetnej materiálnej deprivácie	2 000
3.3.	Výber partnerských organizácií	Kritériá výberu partnerských organizácií a ich prípadné rozdelenie podľa typu predmetnej materiálnej deprivácie	2 000
3.4.	Komplementárnosť s ESF	Opis mechanizmu na zabezpečenie komplementárnosti s ESF	4 000
3.5.	Inštitucionálne usporiadanie	Určenie riadiaceho orgánu, v príslušnom prípade aj certifikačného orgánu, orgánu auditu a subjektu, ktorému má Komisia vyplácať platby	2 000
3.6.	Monitorovanie a hodnotenie	Opis monitorovania vykonávania programu	4 000
3.7.	Technická pomoc	Opis plánovaného využitia technickej pomoci v súlade s článkom 27 ods. 4 vrátane opatrení na posilnenie administratívnej kapacity prijímateľov v súvislosti s riadnym finančným riadením operácií	4 000

Kapitola Oddiel Pododdiel		Opis/Pripomienky	Rozsah (znakov)
4.	ZAPOJENIE ZAJINTERESOVANÝCH STRÁN	Opis opatrení prijatých s cieľom zapojiť všetky príslušné zainteresované strany, ako aj vo vhodných prípadoch príslušné regionálne, miestne a iné orgány verejnej správy do prípravy operačného programu	2 000
5.	FINANČNÝ PLÁN	Tento oddiel zahŕňa: 5.1. tabuľku, v ktorej je na každý rok v súlade s článkom 20 uvedená suma predpokladaných finančných rozpočtových prostriedkov na podporu z fondu a spolufinancovanie, 5.2. tabuľku, v ktorej sa pre celé programové obdobie uvádza suma celkových finančných rozpočtových prostriedkov na podporu v rámci operačného programu na každý typ predmetnej materiálnej deprivácie, ako aj zodpovedajúce sprievodné opatrenia.	Text: 1 000 údaje vo formáte CSV alebo XLS

Formát pre finančné údaje (oddiel 5):

- 5.1. Finančný plán operačného programu, v ktorom sa uvádza ročný záväzok fondu a zodpovedajúce vnútroštátne spolufinancovanie v rámci operačného programu (v EUR)

	Spolu	2014	2015		2020
Fond a)					
Vnútroštátne spolufinancovanie b)					
Verejné výdavky					
(c) = (a) + (b)					
Miera spolufinancovania					
(d) = (a) / (c)					

- 5.2. Finančný plán, v ktorom sa uvádza suma celkových finančných rozpočtových prostriedkov na podporu v rámci operačného programu na každý typ predmetnej materiálnej deprivácie, ako aj zodpovedajúce sprievodné opatrenia (v EUR)

Typ materiálnej pomoci	Verejné výdavky
Spolu	
Technická pomoc	
Typ materiálnej pomoci 1	
z toho sprievodné opatrenia	
Typ materiálnej pomoci 2	
z toho sprievodné opatrenia	
Typ materiálnej pomoci n	
z toho sprievodné opatrenia	

2. Vzor pre operačný program OP II

	Kapitola Oddiel Pododdiel	Opis/Prípomienky	Rozsah (znakov)
1.	IDENTIFIKÁCIA	Tento oddiel slúži len na identifikáciu príslušného programu. V tomto oddiele sa jasne uvedie nasledujúce: členský štát názov operačného programu CCI	200
2.	FORMULÁCIA PROGRAMU		
2.1.	Stratégia	Opis stratégie týkajúcej sa príspevku programu k podpore sociálnej súdržnosti a znižovania chudoby v súlade so stratégiou Európa 2020 vrátane odôvodnenia výberu priority pomoci;	20 000
2.2.	Logika intervencie	Určenie vnútroštátnych potrieb	3 500
		Konkrétne ciele operačného programu	7 000
		Očakávané výsledky a zodpovedajúce ukazovatele výstupov a výsledkov spolu so základnou líniou a cieľovými hodnotami (pre každý konkrétny cieľ)	3 500
		Určenie najodkázanejších osôb, na ktoré sa treba zamerať	3 500
		Finančné ukazovatele	2 000
2.3.	Iné	Akékoľvek iné informácie, ktoré sa pokladajú za potrebné	3 500
3.	VYKONÁVANIE		
3.1.	Opatrenia	Opis druhu činností a príklady činností, ktoré sa majú podporiť, a ich príspevok ku konkrétnym cieľom	7 000
3.2.	Výber operácií	Usmerňujúce zásady výberu operácií, podľa potreby rozčlenené podľa typu činností	3 500
3.3.	Prijímatelia	Určenie typov prijímateľov (podľa okolností), podľa potreby rozčlenených podľa typu činností	3 500
3.4.	Komplementárnosť s ESF	Opis mechanizmu na zabezpečenie komplementárnosti s ESF, ako aj na zabránenie prekryvania a dvojitého financovania	4 000
3.5.	Inštitucionálne usporiadanie	Určenie riadiaceho orgánu, vo vhodnom prípade aj certifikačného orgánu, orgánu auditu a subjektu, ktorému má Komisia vyplácať platby	2 000
3.6.	Monitorovanie a hodnotenie	V tomto pododdiele sa uvedie opis monitorovania vykonávania programu. Je potrebné predovšetkým vysvetliť, ako sa použijú ukazovatele na sledovanie realizácie programu. Tieto ukazovatele zahŕňajú finančné ukazovatele súvisiace s pridelenými výdavkami a ukazovatele výstupu pre konkrétny program súvisiace s podporovanými operáciami a ukazovatele výsledkov pre konkrétny program v súvislosti s každým konkrétnym cieľom	4 000
3.7.	Technická pomoc	Opis plánovaného využitia technickej pomoci v súlade s článkom 27 ods. 4 vrátane opatrení na posilnenie administratívnej kapacity prijímateľov v súvislosti s riadnym finančným riadením operácií	4 000

Kapitola Oddiel Pododdiel		Opis/Prípomienky	Rozsah (znakov)
4.	ZAPOJENIE ZAJAINTERESOVANÝCH STRÁN	Opis opatrení prijatých s cieľom zapojiť všetky príslušné zainteresované strany, ako aj vo vhodných prípadoch príslušné regionálne, miestne a iné orgány verejnej správy do prípravy operačného programu	2 000
5.	FINANČNÝ PLÁN	Tento oddiel zahŕňa: 5.1. tabuľku, v ktorej je na každý rok v súlade s článkom 20 uvedená suma predpokladaných finančných rozpočtových prostriedkov na podporu z fondu a spolufinancovanie, 5.2. tabuľku, v ktorej sa pre celé programové obdobie uvádza suma celkových finančných rozpočtových prostriedkov na podporu v rámci operačného programu pri každom type podporovaných opatrení.	Text: 1 000 Údaje vo formáte CSV alebo XLS

Formát pre finančné údaje (oddiel 5):

- 5.1. Finančný plán operačného programu, v ktorom sa uvádza ročný záväzok fondu a zodpovedajúce vnútroštátne spolufinancovanie v rámci operačného programu (v EUR)

	Spolu	2014	2015		2020
Fond a)					
Vnútroštátne spolufinancovanie b)					
Verejné výdavky					
(c) = (a) + (b)					
Miera spolufinancovania (*)					
(d) = (a) / (c)					

(*) Táto miera sa môže zaokrúhľovať na najbližšie celé číslo v tabuľke. Presná miera použitá pri preplácaní výdavkov je pomer d).

- 5.2. Finančný plán, v ktorom sa uvádza suma celkových finančných rozpočtových prostriedkov na podporu v rámci operačného programu pri každom type opatrení (v EUR)

Oblasť intervencie	Verejné výdavky
Spolu	
Technická pomoc	
Typ opatrenia 1	
Typ opatrenia 2	
...	
Typ opatrenia n	

PRÍLOHA II

Ročné rozdelenie rozpočtových záväzkov na obdobie rokov 2014 - 2020 (v cenách v roku 2011)

2014	EUR	485 097 840
2015	EUR	485 097 840
2016	EUR	485 097 840
2017	EUR	485 097 840
2018	EUR	485 097 840
2019	EUR	485 097 840
2020	EUR	485 097 840
Spolu	EUR	3 395 684 880

PRÍLOHA III

Pridelenie prostriedkov z fondu na obdobie rokov 2014 – 2020 pre členské štáty (v cenách v roku 2011)

Členské štáty	EUR
Belgicko	65 500 000
Bulharsko	93 000 000
Česká republika	20 700 000
Dánsko	3 500 000
Nemecko	70 000 000
Estónsko	7 100 000
Írsko	20 200 000
Grécko	249 300 000
Španielsko	499 900 000
Francúzsko	443 000 000
Chorvátsko	32 500 000
Taliansko	595 000 000
Cyprus	3 500 000
Lotyšsko	36 400 000
Litva	68 500 000
Luxembursko	3 500 000
Maďarsko	83 300 000
Malta	3 500 000
Holandsko	3 500 000
Rakúsko	16 000 000
Poľsko	420 000 000
Portugalsko	157 000 000
Rumunsko	391 300 000
Slovinsko	18 200 000
Slovensko	48 900 000
Fínsko	20 000 000
Švédsko	7 000 000
Spojené kráľovstvo	3 500 000
Spolu	3 383 800 000

PRÍLOHA IV

Kritériá na určenie riadiaceho orgánu a certifikačného orgánu**1. Prostredie vnútornej kontroly**

- i) existencia organizačnej štruktúry, v ktorej je zahrnutá funkcia riadiaceho orgánu a certifikačného orgánu a rozdelenie funkcií medzi nimi, pričom sa podľa potreby zabezpečí dodržiavanie zásady oddelenia funkcií;
- ii) v prípade delegovania úloh sprostredkovateľským orgánom, existencia rámca na zabezpečenie vymedzenia ich konkrétnych zodpovedností a povinností, overenia ich kapacít na vykonávanie delegovaných úloh a existencia postupov podávania správ;
- iii) postupy podávania správ o nezrovnalostiach a ich monitorovania, ako aj postupy vymáhania neoprávnene vyplatených súm;
- iv) plán na pridelenie primeraných ľudských zdrojov s potrebnými odbornými zručnosťami na rôznych úrovniach a pre rôzne funkcie v organizácii.

2. Riadenie rizík

Zohľadnenie zásady proporcionality, existencia rámca na zabezpečenie primeraného vykonávania riadenia rizika v prípade potreby, a najmä v prípade významných zmien činností.

3. Činnosti riadenia a kontroly**A. Riadiaci orgán**

- i) postupy týkajúce sa grantových žiadostí, hodnotenia žiadostí, výberu žiadostí, ktoré budú financované, vrátane pokynov a usmernení na zabezpečenie prínosu operácií k dosiahnutiu konkrétnych cieľov a výsledkov operačného programu v súlade s ustanoveniami článku 32 ods. 3 písm. b) tohto nariadenia;
- ii) postupy pre overovanie riadenia vrátane administratívneho overovania každej žiadosti prijímateľov o úhradu a overovania operácií na mieste;
- iii) postupy spracúvania žiadostí prijímateľov o úhradu a postupy povoľovania platieb;
- iv) postupy, pomocou ktorých systém zbiera, zaznamenáva a uchováva údaje v elektronickej podobe o každej operácii vrátane v prípade potreby aj údajov o jednotlivých účastníkoch a, ak je to potrebné, rozdelenie údajov o ukazovateľoch podľa pohlavia, a zabezpečenie toho, aby bola bezpečnosť systémov v súlade s medzinárodne prijatými normami;
- v) postupy, ktoré stanoví riadiaci orgán s cieľom zabezpečiť, aby prijímatelia viedli samostatný účtovný systém alebo mali vhodné kódové označenie účtov pre všetky transakcie súvisiace s operáciou;
- vi) postupy na zavedenie účinných a primeraných opatrení proti podvodom;
- vii) postupy na zabezpečenie vhodného revízneho záznamu a systému archivovania;
- viii) postupy na vypracovanie vyhlásenia hospodáriaceho subjektu o vierohodnosti, správy o uskutočnených kontrolách a zistených nedostatkoch a ročného súhrnu záverečných auditov a kontrol;
- ix) postupy, ktorými sa zabezpečí, aby prijímateľ dostal dokument, v ktorom sú stanovené podmienky podpory pre každú operáciu.

B. Certifikačný orgán

- i) postupy pre osvedčovanie žiadostí o priebežnú platbu pre Komisiu;
- ii) postupy na zostavenie účtov a osvedčenie ich vernosti, úplnosti a presnosti a skutočnosti, že výdavky sú v súlade s [uplatniteľnými pravidlami Únie a vnútroštátnymi predpismi] pri zohľadnení výsledkov všetkých auditov;

- iii) postupy na zabezpečenie vhodného revízneho záznamu prostredníctvom uchovania účtov vrátane vymáhateľných súm vrátených súm a súm odňatých elektronicky na každú operáciu;
- iv) prípadne postupy na zabezpečenie toho, aby certifikačný orgán dostával primerané informácie od riadiaceho orgánu o uskutočnených overeniach a o výsledkoch auditov vykonaných orgánom auditu alebo na jeho zodpovednosť.

4. Monitorovanie

A. Riadiaci orgán

- i) podľa okolností postupy na podporu práce monitorovacieho výboru;
- ii) postupy na zostavenie a predkladanie výročnej a záverečnej správy o vykonávaní Komisii.

B. Certifikačný orgán

Postupy týkajúce sa splnenia jeho zodpovedností za monitorovanie výsledkov overovania riadenia a výsledkov auditov vykonaných orgánom auditu alebo na jeho zodpovednosť pred tým, ako sa Komisii predložia žiadosti o platbu.

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke možno prehliadať *Úradný vestník Európskej únie*, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac informácií o Európskej únii získate na stránke: <http://europa.eu>.

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK